PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XX. Št. 200 (5883) | TRST, torek 5. septembra 1964

PO ZADNJIH ATENTATIH V BOCENSKI POKRAJINI

Saragat in Taviani sta na seji vlade poročala o južnotirolskem vprašanju

Predstavniki vseh političnih skupin so v poslanski zbornici obsodili teroristična dejanja - Nato so zaključili splošno debato o agrarnih pogodbah

Sklepi vodstva PSI glede nastopa na prihodnjih upravnih volitvah

Saragatova izjava novinarjem

RIM, 4. — Novi val atentatov v bocenski pokrajini je bil včeraj predmet seje ministrskega sveta in razprave v poslanski zbornici. Na seji vlade, ki je trajala skoraj štiri ure, sta poročala zunanji minister Saragat in notranji minister Taviani. Poročili obeh ministrov je vlada odobrila. Saragat je predvsem govoril o stališču, ki ga bo zavzel 7. in 8. t.m. na napovedanem sestanku z avstrijskim zunanjim ministrom Kreyskim. Obrazložil je trenutno stanje dela italijansko-avstrijske mešane komisije strokovnjakov ter govoril o možnih rešitvah «spora za izvajanje političnega sporazuma Gruber-De Gasperi». Taviani pa je poročal o zadnjih dogodkih na Južnem Tirolskem in o varnostnih ukrepih, «ki so bili v zadnjih dneh pospešeni».

Vlada je obsodila atentate zlasti pa tistega včerajšnjega, ki je zahteval smrtno žrtev orožnika Tiralonga. Vlada je izrazila sožalje njegovim sorodnikom in pohvalila «vse sile, ki operirajo proti terorizmu v bocenski pokrajini, katerih namen je «preprečiti pomiritev in iskreno sožitje med prebivalstvom», ker «to je še vedno osnovni namen italijanske politike», poudarja uradno poročilo včerajšnje seje vlade.

Poslanska zbornica je dopoldne odobrila, da se spremenita v zakon dva vladna zakonska odloka (ki sta bila v senatu že odobrena): odlok glede zvišanja državnega davka za nedenaturirani špirit in odlok o spremembah ostalega obdavčenja špirita. (Na podlagi obeh odlokov se bo državni dohodek dvignil za 12 milijard in pol). Na popoldanski seji pa še zbornica poslušala najprej poročilo notranjega ministra Tavianija o terorističnih zločinih na Južnem Tirolskem. Notranji minister je dejal, da bo vlada odgovorila na zadevna postavljena vprašanja pozneje ter izrekel sožalje sorodnikom padlega orožnika. Isto je storil tudi glede sorodnikov štirih umrlih padalcev v Pisi in Livornu. Dodal je, da se o vzrokih njihove smrti vrši preiskava. Za poslansko skupino KD se je besedam Tavianija pridružila poslanka Elisabetta Conci, za liberalno skupino poslanec Cottone, za socialistično Fortuna, za socialdemokratsko Paolo Rossi, za MSI Almirante, za KPI pa poslanec D'Alessio, ki je dejal, da v imenu svoje skupine zahteva tako politično akcijo, da bi vzpostavila ravnovesje in skladnost v bocenski pokrajini» ter dejal, da je «javno mnenje vznemirjeno tudi zaradi smrti štirih padalcev» in zahteval od vlade naj poslanski zbornici sporoči vsa zadevna pojasnila.

Južnotirolski nemški poslanec Dieti (Volkspartei) se je prav tako pridružil obsodbi nasilnih dejanj in dodal: «S temi terorističnimi akcijami se hoče doseči neuspeh sedanjih pogajanj med predstavniki prebivalstva in med italijanskim in avstrijskim zunanjim ministrom».

Govornik je izrazil željo, «naj bi se pogajanja poglobila» ter dejal, da upa, «da bodo s priznanjem dejanske avtonomije bocenski pokrajini odstranjeni vsi razlogi spora in da se bo povrnil mir med delavne in miroljubne ljudi, ki nimajo nobenega opravka z zelo maloštevilnimi osebami, ki se ne branijo uporabe obsodbe vrednih sredstev». Končno je govoril tudi predsednik zbornice Bucciarelli Ducci ter obsodil teroristična dejanja in se pridružil sožalju zaradi smrti štirih mladih padalcev. Glede atentatov so vložili vprašanja poslanci KPI, MSI, PSDI, PLI in PSIUP. Začasni namestnik predsednika republike Merzagora pa je sprejel včeraj načelnika policije, danes pa glavnega poveljnika orožnikov.

Nato je poslanska zbornica zaključila splošno debato o zakonu za reformo agrarnih pogodb.

Zunanji minister Saragat je v zvezi s temi dogodki izjavil časnikarjem: «V zgornjem Poadižju živi 230.000 italijanskih državljanov nemškega jezika in 140.000 italijanskih državljanov italijanskega jezika. Slednji so v večini v Bocnu in Meranu, ki sta največji mesti v pokrajini. Poleg tega je še 20.000 italijanskih državljanov ladinskega jezika. Jasno je, da ni mogoče ustreči tistim zahtevam italijanskih državljanov nemškega jezika, ki bi povzročile podrejene pogoje za italijanske državljane italijanskega in ladinskega jezika. V tem duhu namerava vlada, ki je poskrbela že za popolno izvajanje sporazuma De Gasperi-Gruber, samostojno storiti nadaljnji korak naprej in prispevati k pravičnemu in mirnemu sožitju prebivalstva italijanskega, nemškega in ladinskega jezika, pri čemer se poslužuje med drugim sklepov komisije devetnajstih, da bi zajamčila mir in zaupanje v deželi. Zločinski atentati nas ne bodo zaustavili v tem našem civiliziranem in demokratičnem delu, toda hkrati nas obvezujejo, da izročimo pravici vse, ki so odgovorni za zločine, ki spominjajo na nesrečno mentaliteto nacizma.

Bližnji sestanek v Ženevi predstavlja ugodno priložnost, da izrazimo predstavnikom dunajske vlade naše hudo zaskrbljenost zaradi najnovejših kriminalnih dogodkov, in je za njihovo preprečenje potrebna bunda akcija avstrijskih oblasti. Poleg tega je treba omeniti, da bo sestanek dveh zunanjih ministrov omogočil oceno rezultatov dela komisije strokovnjakov in poskusil doseči sporazum glede smernic za nadaljnje napredovanje njihovih naporov. Ta sestanek — čeprav ne bi bil odločilen — bi vsekakor lahko predstavljal važno etapo za dosego končnega cilja».

Včeraj se je sestalo vodstvo PSI, ki je razpravljalo o prihodnjih jesenskih upravnih volitvah. Vodstvo je sklenilo: 1. V občinah, ki imajo več kot 5000 prebivalcev bo PSI nastopila s samostojnimi listami, ker velja za te občine proporcionalni sistem; 2. v ostalih občinah z manj kot 5.000 prebivalci pa je sklenilo sklicati vrsto deželnih sestankov, na katerih bo prišlo do izraza mnenje posameznih pokrajinskih odborov stranke; 3. na pokrajinskih volitvah pa bo PSI v vseh okrožjih nastopila s samostojnimi listami.

Vodstvo je razpravljalo tudi o morebitni ukinitvi rimske izdaje «Avanti» ter pooblastilo posebno komisijo, naj to zadevo prouči.

RIM, 4. — Zdravniški bilten, ki so ga objavili nocoj ob 21. uri po zdravniškem pregledu, pravi: «V zadnjih dveh dneh se je splošno stanje predsednika republike še dalje zboljšalo. Temperatura je še vedno normalna; puls, dihanje in diureza so normalni. Hranjenje je dobro in bolnik se hrani izključno skozi usta.»

Načelnik tiskovnega urada Ettore Brusco je časnikarjem sporočil, da je prihodnji skupni zdravniški pregled določen za torek. Dodal je, da se je bolnik zadnja dva dni hranil tudi z mesom in ribami.

VSEBINA ZADNJEGA SPISA POKOJNEGA P. TOGLIATTIJA

Enotnost se mora uresničiti v različnosti konkretnih političnih stališč

Togliatti se je izrekel za pripravljalno konferenco komunističnih strank, ki bi poslala v Peking posebno delegacijo z nalogo, da tam postavi vprašanje enotnosti nad ideološkimi razlikami

RIM, 4. — Tedensko ideološko glasilo «Rinascita», katerega glavni urednik je bil pokojni Palmiro Togliatti, objavlja v svoji današnji številki njegovo *«Promemoria o vprašanjih mednarodnega delavskega gibanja in njegove enotnosti»*. To je zadnji spis pokojnega voditelja KPI, za katerega pravi v uvodu sedanji glavni tajnik KPI Luigi Longo, da v njem Togliatti «zelo jasno ponovno poudarja stališča naše partije glede sedanjega položaja v mednarodnem komunističnem gibanju», ter dodaja, da je vodstvo KPI ta stališča sprejelo kot svoja.

Togliattijev spis se deli na šest delov: 1. o najboljšem načinu pobijanja kitajskih stališč; 2. o perspektivah sedanjega stanja; 3. o razvoju našega gibanja; 4. odnosi z gibanji kolonialnih in bivših kolonialnih držav; 5. vprašanja socialističnega sveta in 6. položaj v Italiji, ki pa mu je Togliatti posvetil samo nekaj vrst.

1. Togliatti omenja najprej, da vodstvo KPI še ni proučilo znanega pisma KP Sovjetske zveze z vabilom na pripravljalno mednarodno konferenco, ker bo to na dnevnem redu CK KPI v septembru. «Velja torej, kar je bilo sklenjeno, da se bomo aktivno udeležili pripravljalnega sestanka. Dvomi in pridržki glede potrebe mednarodne konference pa ostanejo v nas predvsem zaradi tega, ker je že očitno, da se poleg Kitajske konference ne bo udeležila precejšnja skupina partij. Na tem pripravljalnem sestanku se nam bo brez dvoma nudila možnost, da obrazložimo naša stališča tudi zato, ker se tičejo cele vrste vprašanj delavskega in komunističnega mednarodnega gibanja.»

Nato piše Togliatti, da je načrt KPI za učinkovito borbo proti zgrešenim stališčem kitajskih komunistov slonel na sledečih točkah: nikoli se ne sme prekiniti polemika proti kitajskim načelnim in političnim stališčem; to polemiko je treba voditi brez «generičnih obsodb» glede konkretnih zadev; hkrati je treba nadaljevati po skupinah več partij z vrsto sestankov s poglobljenim proučevanjem nalog, ki se danes pojavljajo na raznih sektorjih našega gibanja. Te priprave bodo zahtevale eno leto ali pa še več dela in šele potem se bo lahko proučilo vprašanje mednarodne konference. «Na ta način bo moč tudi bolje izolirati kitajske komuniste in jim zoperstaviti bolj strnjeno fronto,» piše Togliatti in nadaljuje:

«Potem ko bi tako določili politično linijo za vsak sektor, bi se lahko tudi odpovedali mednarodni konferenci, če bi bilo potrebno, da se izognemo razkolu. Toda izvajala se je drugačna linija in za posledice mislim, da niso bile povsem dobre. Nekatere partije so pričakovale konferenco v kratkem roku z namenom, da bi proglasile izrecno svečano obsodbo, ki bi bila veljavna za vse gibanje. Morda jih je čakanje tudi dezorientiralo.» Kitajski napad pa se je medtem razvil skupaj z njihovo akcijo za ustanavljanje malih razkolniških skupin v komunističnih partijah. Na njihov napad se je odgovorilo z ideološko in propagandistično polemiko ne pa z razvojem komunistične politike, povezane z borbo proti kitajskim stališčem. Če so bila storjena nekatera dejanja v tej smeri s strani Sovjetske zveze, kot npr. moskovski sporazum ali pa potovanje Hruščova v Egipt, po drugi strani komunistično gibanje v drugih državah ni storilo nič podobnega. «Mislim — piše Togliatti — na važnost, ki bi jo imel mednarodni sestanek, ki bi ga sklicale nekatere zahodne komunistične partije s številnimi predstavniki demokratičnih držav «tretjega sveta». Glede metod za pobijanje kitajskega vpliva v KPI — piše Togliatti, da je «v stranki in na njenem robu kakšna majhna skupina tovarišev in simpatizerjev, ki se nagibajo h kitajskim stališčem in jih branijo.»

2. Glede perspektiv sedanjega mednarodnega položaja pa piše Togliatti, da je položaj slabši kot pred dvema letoma ali tremi, in našteva: da prihaja iz ZDA resnejša nevarnost, ker preživlja država globoko socialno in politično krizo; na evropskem zahodu pa so negativni elementi za skupno evropsko tržišče kakor tudi za novi kolonializem evropskih držav, to je elementi, «ki jih ne kompenzirajo kriza NATO in protislovja v politiki raznih držav»; hudo nevarnost predstavlja položaj v Vietnamu in na Cipru. «To dokazuje — nadaljuje Togliatti — da če bi se premik na desno v vsem tem položaju nadaljeval, bi se nenadoma znašli pred krizo, v kateri bi bilo vpreženo do kraja vse komunistično gibanje. Mislimo, da je treba ta položaj upoštevati pri našem odnosu do kitajskih komunistov. Potrebna je enotnost vseh socialističnih sil v skupni akciji tudi nad ideološkimi razlikami in iz te enotnosti ne morejo biti izključeni Kitajska in kitajski komunisti; zato moramo že od danes dalje delati tako, da ne bi ustvarjali ovir pri dosegi tega smotra, temveč moramo dosego celo olajšati. Ta enotnost je nujno potrebna in se tudi lahko uresniči.»

Togliatti predlaga nato, da bi se s pripravljalne konference, ki bo 15. decembra letos, poslala delegacija, ki bi bila sestavljena iz predstavnikov nekaterih partij in ki bi kitajskim tovarišem obrazložila «naše stališče, da moramo biti enotni in sodelovati v borbi proti skupnemu sovražniku, ter Kitajcem postavila vprašanje, kako najti pot in konkretno obliko tega sodelovanja. «Če se poleg tega, mora vsa naša borba proti kitajskim stališčem voditi kot borba za enotnost, bodo morale tudi vse resolucije, do katerih bi prišlo, to upoštevati.»

3. V poglavju o razvoju mednarodnega komunističnega gibanja pa piše Togliatti, da «naše sile še niso kos nalogam, ki so pred nami». V številnih državah komunisti še ne opravljajo učinkovite politične akcije, ki bi jih povezovala s širokimi delavskimi množicami. Komunisti morajo torej premagati svojo izolacijo in se aktivno vključiti v politično in socialno realnost. Tudi zaradi tega — čeprav smo vedno menili, da so kitajska stališča zgrešena, imamo še vedno močne pridržke o koristnosti mednarodne konference, ker se bojimo, da so komunistične partije v kapitalističnih deželah usmerjene v ravno nasprotno smer od tiste, ki je potrebna, t. j. da se zaprejo v notranje polemike čisto ideološke narave. Nevarnost bi postala izredno huda, če bi prišlo do uradnega razkola s formiranjem kitajskega mednarodnega centra, ki bi ustanavljal svoje sekcije v vseh državah. Množicam bi to odvzelo pogum. Zaradi tega je treba preprečiti, da bi frankcionaški poskusi Kitajcev postali «konsolidiran razkol.»

Glede pogojev za napredovanje komunizma piše Togliatti, da «obstajajo zelo ugodni objektivni pogoji za naše napredovanje», potrebno je le znati izkoristiti te pogoje ter «reševati nova vprašanja na nov način», pri čemer našteva vprašanje buržoaznega ekonomskega sveta in poudarja, da je kriza v tem svetu globoka ter da nastaja v največjih državah — za rešitev te krize — vprašanje centralizacije gospodarskega vodstva, govori se o mednarodnem programiranju kot n. pr. v skupnem evropskem tržišču, in «jasno je, da se mora delavsko in demokratično gibanje za to vprašanje zanimati». To pa zahteva: razvoj in koordinacija delavskih zahtev; predloge za reformo gospodarskega ustroja na splošnem planu gospodarskega razvoja proti kapitalističnemu programiranju. To je nova oblika in novo sredstvo borbe za napredovanje v socializem». Nato Togliatti pripomnja, da postaja z dozorevanjem poskusov programiranja vedno teže stališče sindikatov tudi zaradi takoimenovane «politike prejemkov». Ta politika bo doživela neuspeh samo, če bodo sindikati znali ravnati odločno in inteligentno. «Borba sindikatov pa se na Zahodu v današnjih pogojih ne more več voditi samo izolirano v vsaki državi posebej. Razvijati se mora v mednarodnem merilu, kar je ena največjih pomanjkljivosti komunističnega gibanja.

Poleg gospodarskega področja pa so še druga, kjer morajo komunisti odpraviti stare oblike. V katoliškem svetu in pri katoliških množicah je prišlo do očitnega premika na levo, sedaj pa do ponovnega premika na desno kljub temu pa obstajajo na bazi pogoji za premik na levo, ki mu morajo komunisti pomagati. «Zaradi tega nam nič več ne služi stara propaganda ateizma. Isto vprašanje vere in njene vsebine, njenih korenin v množicah in vprašanje načina, kako vse to premagati, mora biti postavljeno na drugačen način kot v preteklosti». V svetu kulture morajo postati komunisti borci za svobodo, za intelektualno življenje, za svobodno umetniško ustvarjanje in za napredek znanosti. Skratka: izhodiščna točka mora biti 20. kongres, katerega stališča pa je treba še nadalje poglobiti in razvijati zlasti pa možnost mirne poti v socializem. Pri tem je treba pojasniti, kaj komunisti razumejo pod demokracijo v buržoazni državi, kako lahko delavski razred doseže oblast v državi, ki ni spremenila svojih značilnosti buržoazne države in dalje, ali je možna borba za progresivno preobrazbo znotraj teh značilnosti.

«Mednarodna konferenca lahko brez dvoma pomaga k boljšemu reševanju teh vprašanj, toda v bistvu so posamezne partije tiste, ki imajo nalogo, da se ta vprašanja poglobijo in jih rešijo. Bati se je celo, da bi splošne krute formule utegnile biti ovira». Togliatti poudarja, da so pogoji za zmago socializma danes — in bodo tudi v bodočnosti — različni od pogojev v preteklosti prav tako kakor so velike razlike med eno državo in drugo. Zaradi tega se mora znati vsaka partija samostojno gibati. «Mi bi bili torej nasprotni vsakemu predlogu za ponovno ustvarjanje mednarodne centralizirane organizacije». Enotnost «se mora uresničiti v različnosti konkretnih političnih stališč». Nevarnost morebitne izolacije se lahko prepreči s pogostimi kolektivnimi sestanki, mednarodnimi srečanji in javnimi razpravami, z objektivno argumentacijo ne pa z vulgarnostjo in nasilnostjo Albancev in Kitajcev».

4. Glede odnosov komunističnega gibanja kolonialnih in bivših kolonialnih držav, piše Togliatti, da morajo biti vzpostavljeni z «vsemi silami, ki se borijo za neodvisnost in proti imperializmu, kakor tudi z vladnimi krogi novoosvobojenih držav» in da bi «zaradi tega z zadovoljstvom pozdravili mednarodni sestanek, ki bi bil posvečen izključno tem vprašanjem».

5. Glede vprašanj socialističnega sveta piše Togliatti, da kitajska kampanja proti Sovjetski zvezi ni imela med množicami omembe vrednih posledic, kajti množice skrbi bolj tisto ostro nasprotje med obema državama, ki sta obe socialistični. To dejstvo spravlja v diskusijo sama načela socializma «in mi moramo storiti velik napor, da bi obrazložili pogoje, ki so prispevali k današnjemu sporu». Poleg spora s Kitajci pa so še druga vprašanja, kajti ni pravično govoriti o socialističnih državah, tako kot da so tam stvari vedno vse dobre, kajti v vseh teh državah se porajajo težave in protislovja. Najslabše pa je ustvarjati vtis, da gre vedno vse dobro, medtem ko se nenadoma znajdemo potem pred nujnostjo, da moramo govoriti o težavnih položajih in jih obrazložiti. To se dogaja zaradi pomanjkanja poznavanja različnega stanja v posameznih državah. Te razlike so včasih težko razumljive. Po Togliattijevem mnenju bi bilo koristno, če bi se vršile odkrite debate tudi v socialističnih deželah, kjer bi sodelovali tudi voditelji. Kritiziranje Stalina je pustilo precej globoke sledove kot je na pr. skepticizem glede vesti o novih gospodarskih in političnih uspehih. Poleg tega še ni rešeno vprašanje nastanka Stalinovega kulta in kako je bilo mogoče, da je do njega prišlo.

Ni moč razložiti vsega samo s hudimi Stalinovimi osebnimi napakami. Raziskati je treba kakšne so mogle biti politične napake, ki so prispevale k nastanku kulta. Te diskusije ne zaviramo, temveč svetujemo previdnost pri zaključkih ter da je treba upoštevati publikacije in raziskave v Sovjetski zvezi.

Največje vprašanjke pa je danes vprašanje, kako premagati režim omejevanja in ukinitve demokratičnih in osebnih svoboščin s strani Stalina. Splošni vtis je počasnost in odpor proti povratku k leninističnim normam, ki so jamčile široko svobodo, kar je težko razložiti. Mi vedno izhajamo od ideje, da je socializem režim, v katerem vlada najširša svoboda za delavce. Pozdravljamo torej vsa načelna stališča in vsa dejanja, ki nam kažejo, da je tako tudi v resnici v vseh socialističnih deželah in ne samo v Sovjetski zvezi. Škodujejo pa tista dejanja, ki nam kažejo, da je res nasprotno. Končno Togliatti poudarja, da je zaskrbljujoče dejstvo centrifugalna tendenca, ki se kaže med socialističnimi deželami. To je huda nevarnost zaradi katere morajo biti v SZ zaskrbljeni. Gre brez dvoma za nacionalizem, ki se ponovno poraja. Tudi v socialističnem taboru se je treba morda varovati prisiljene zunanje uniformiranosti in misliti, da se mora enotnost vzpostaviti in ohraniti v različnosti in v popolni avtonomiji posameznih dežel.

6. O položaju v Italiji je v svojem spisu napisal Togliatti le nekaj vrstic ter dodal, da bo ta položaj obrazložil ustmeno.

ZAKLJUČEN OBISK SOVJETSKE DELEGACIJE V PRAGI

Hruščov znova zagovarja predlog za konferenco komunističnih strank

Nov oster napad na kitajske voditelje - Novotny v celoti podpira stališče Hruščova

PRAGA, 4. — Ob zaključku razgovorov med sovjetsko in češkoslovaško delegacijo, katerima sta predsedovala Hruščov in Novotny, so podpisali skupno izjavo. Hruščov se bo vrnil v Moskvo jutri zjutraj. Danes je sovjetska delegacija obiskala Brno.

Po podpisu skupne izjave je Hruščov med drugim izjavil: «Ugotoviti je treba, da so voditelji kitajske komunistične stranke že zdavnaj prenesli ideološka nesoglasja na odnose med Kitajsko in sovjetsko državo. Prišli so tako daleč, da postavljajo ozemeljske zahteve in malo manjka, da ne predlagajo razdelitve ozemlja Sovjetske zveze. Kitajski voditelji skušajo ustvariti začaran krog in so izbrali orožje izsiljevanja proti bratskim partijam ter jim grozijo z razkolom.»

Hruščov je obtožil Kitajce, da pripravljajo sestanek tistih skupin v svetovnih komunističnih strankah, ki nasprotujejo ideološki liniji Moskve, ter da se upirajo sklicanju svetovne komunistične konference, «ker hočejo pridobiti na času za svojo razbijaško dejavnost v svetovnem komunističnem gibanju».

Zatem je Hruščov izjavil, da so med poletnimi razgovori delegacije KP SZ in KP Kitajske delali kitajski voditelji vse mogoče, da poslabšajo odnose in niso delali drugega kakor grobo žalili. Dodal je, da so prav Kitajci do pred kratkim zahtevali sestanek svetovnih komunističnih strank, medtem ko sedaj, ko se razpravlja o konkretnih predlogih, trdijo, da pot k temu sestanku pomeni pot v prepad.

Hruščov je nato govoril o tistih komunističnih strankah, ki so zavzele neodvisno stališče v kitajsko-sovjetskem sporu, in je dejal, da nekatere stranke «izražajo dvom» o pametnosti sestanka v sedanjih okoliščinah. Te stranke, prav tako kakor Kitajci, predlagajo pripravljalne korake, da pride do ponovnega zbližanja med Moskvo in Pekingom. «Ti nameni so dobri, je dodal Hruščov, toda kako naj jih praktično izvajamo? Znano je, da kitajski voditelji nočejo odpraviti sedanjih nesoglasij.»

Na koncu je Hruščov obsodil politiko Kitajcev, ki trdijo, da jedrska vojna ni nevarna in da bi oni na ruševinah svetovne vojne zgradili novo civilizacijo. Pripomnil je, da gre za avanturo, katere podlaga je nezaupanje v moč narodov in socializma.

Češkoslovaški predsednik Novotny pa je izjavil: «Strinjamo se, da je treba sklicati konferenco komunističnih strank, ki naj obravnava sedanje stanje komunističnega gibanja.»

Novotny je poudaril, da sta obe delegaciji ugotovili, da politika voditeljev kitajske komunistične stranke grobo krši proletarski internacionalizem in da so kitajski voditelji zavestno šli na pot, ki pelje do razkola mednarodnega komunističnega gibanja. Izrekel je prepričanje, da velika večina komunističnih strank ne odobrava kitajskega stališča, o katerem bodo govorili na prihodnji konferenci komunističnih strank. Dodal je: «Ni moč več pasivno gledati, kako kitajski predstavniki vodijo svojo politiko razdora v mednarodnem gibanju, pri čemer jih vodijo šovinistični in sektaški interesi z namenom, da napravijo iz Pekinga središče mednarodnega komunističnega gibanja.»

Novotny je obtožil kitajske voditelje, da so prešli na stran sovražnikov socializma, ker govorijo o tretji sili, kateri pripadajo ne samo oni, temveč skušajo doseči, da se vključijo tudi nekatere kapitalistične države.»

Novotny je izrekel zadovoljstvo nad «zelo plodnimi» pogajanji s sovjetsko delegacijo in je dodal, da so govorili tudi o nujnosti podpisa mirovne pogodbe z obema nemškima državama in o ureditvi položaja v Berlinu. Govorili so tudi o ameriških napadih v Tonkinškem zalivu in o Cipru.

Kiprianu znova v Atenah na posvetovanju

Odgovor Papandreuja na Inönujeve grožnje

ATENE, 4. — Ciprski zunanji minister Kiprianu je prišel v Atene na nove razgovore z grškimi voditelji. Pozneje je prišel tudi general Grivas. Kiprianu je izjavil, da se bo posvetoval z grškimi voditelji o podaljšanju bivanja sil OZN na Cipru in o drugih ciprskih zadevah. Dodal je, da ne bodo govorili o obisku ciprske delegacije v Moskvi, potrdil pa je, da misli oditi v Moskvo, Dan obiska bodo javili prve dni prihodnjega tedna. Zanikal je zatem, da je grška vlada pritiskala na ciprsko vlado, da bi odpovedala ta obisk. Minister ni odgovoril, ko so ga vprašali, ali bo delegacija pooblaščena skleniti vojaški sporazum v Moskvi. Pripomnil je, da je to vojaška tajnost. Nato je Kiprianu izjavil, da ni prinesel Makariosovega odgovora na poslanico Papandreuja. Dodal je, da bo Makarios odgovoril osebno, ker je šlo za osebno poslanico. Prav tako je izjavil, da mu ni nič znanega o zatrjevanih nesoglasjih med Grčijo in Ciprom in da so se sporazumeli o skupni politiki. Vendar ni izključil možnosti ciprskih političnih pobud v nekaterih primerih, ki pa ostanejo v okviru skupne grško-ciprske politike. Dodal je, da ne vidi možnosti sporazumne rešitve sedanjega spora, ker bi ta vsebovala kompromise, ki bi bili nesprejemljivi za ciprsko ljudstvo.

Predsednik grške vlade Papandreu je davi odgovoril na sinočnje izjave predsednika turške vlade. Izjavil je: «Grčija hoče mir in hoče rešitev spora o Cipru z mirnimi sredstvi. Če hoče Turčija vojno, bo padla nanjo odgovornost.»

Bivši ameriški državni tajnik Dean Acheson se je vrnil danes iz Londona v New York. Izjavil je, da ni res, da so pogajanja razbita. Dodal je, da do sedaj ni bilo nobenega uspeha, toda pogajanja se nadaljujejo. Toda gre za zelo zapleteno zadevo.

Po obljubah, ki jih je dal general Kan budističnim voditeljem, so ti sklenili prekiniti napovedano protestno 48-urno gladovanje. Slika kaže skupino budističnih boncev pri molitvi

Danes svečana otvoritev jesenskega zagrebškega velesejma

ZAGREB, 4. — Jutri se prične Jesenski zagrebški mednarodni velesejem, ki bo odprt ob navzočnosti predsednika republike maršala Tita. Na velesejmu bo sodelovalo letos 6.215 domačih in tujih razstavljavcev iz 53 držav. Na velesejmu sodelujejo tudi italijanske tvrdke, ZDA prikazujejo na velesejmu pregled razvoja svojega kmetijstva. V posebni poslanici, ki jo je poslal obiskovalcem sejma predsednik ZDA Johnson izraža svoje želje za uspeh velesejma in poudarja, da bi morali narodi v svetu najti take poti svojega razvoja, ki bi omogočil, da zmagajo v borbi proti revščini in uresničijo svet brez lakote.

General Kan napoveduje preosnovo svoje vlade

Vojaški ministri podali ostavko - Krajevni narodni svet v Danangu poudarja, da je Kanova vlada nezakonita - Vedno večje izgube vladne vojske

SAJGON, 4. — General Kan je davi na tiskovni konferenci sporočil, da so vsi vojaški člani njegove vlade ponudili ostavko. Dodal je, da bodo oborožene sile predale oblast v dveh mesecih civilistom.

«Na zahtevo glavnih generalov ter verskih in političnih skupin Vietnama, je izjavil Kan prevzemam svojo odgovornost na vodstvu vlade, da vodim deželo v sedanjih težavnih okoliščinah, čeprav nisem še pri polnem zdravju.»

Kan je izjavil, da bo skušal izvesti preosnovo vlade, «da vključi osebe, v katere ima ljudstvo zaupanje, zato da se izvede revolucija in zgradi demokracija».

Zatem je general Kan izjavil, da bo čez dva meseca znova prevzel svoje mesto v vojski in bo prepustil politično odgovornost novi začasni vladi, «če bo to želja ljudstva». Dodal je, da bo nadaljeval borbo «proti komunizmu, neokolonializmu in nevtralizmu». Pozval je zlasti politične in verske voditelje na sodelovanje.

Trije ministri, ki so sporočili svojo ostavko, so general Tran Tien Kien, ki je član triumvirata, minister za obrambo in vrhovni poveljnik vojske, podpredsednik vlade general Domau in notranji minister general Van Fat.

Po kratki izjavi je general Kan odgovarjal na vprašanja časnikarjev. Izjavil je, da namerava ustanoviti «narodni svet», ki bi ga vodil general Duong Van Minh. Naloga tega sveta bi bila pripraviti novo ustavo in nato imenovati «ljudski narodni kongres», katerega člane bodo izbrali med političnimi in verskimi predstavniki dežele.

V Danangu so se tamkajšnji voditelji včeraj razgovarjali s članom triumvirata generalom Minhom in namestnikom ministrskega predsednika Oanhom. Sklenili so ustanoviti v tem mestu krajevni narodni svet devetnajstih članov, ki mu predseduje dr. Tran Din Nam. Danes je ta svet objavil izjavo, v kateri poudarja, da je vlada generala Kana nezakonita.

Neki ameriški vojaški predstavnik je danes sporočil, da znašajo izgube južno-vietnamske vojske v avgustu v vojni proti Vietkongu 710 mrtvih, 1580 ranjenih in 400 pogrešanih. Na strani osvobodilnega gibanja pa je bilo 970 mrtvih in 400 ujetih. Zatem je ameriški predstavnik poudaril nezadovoljiv potek vojne proti Vietkongu. Vladne patrulje so izvedle 62.980 obhodov, toda pri tem so se samo 360-krat spopadle s pripadniki osvobodilnega gibanja.

Nova stranka na Južnem Tirolskem

BOCEN, 4. — Z razglasom, ki ga je podpisal bivši senator južnotirolske ljudske stranke (SVP) dr. Josef Raffeiner, so nocoj javili ustanovitev nove nemške stranke na Južnem Tirolskem. Imenovala se bo «Južnotirolska domovina» in bo imela kot podnaslov «Raffeinerjeva opozicijska stranka proti SVP».

V proglasu obsoja Raffeiner politiko SVP ter teroristična dejanja. Nato pravi, da bo njegova stranka vodila politiko lojalnosti do države in bo «ob odločni obrambi pravic, ki pripadajo južnotirolskim Nemcem, zavrnila sleherno nasilje ter bo imela za svojo dolžnost ohraniti vero, domovino, jezik in južnotirolske običaje. «Zavzemala se bo za blaginjo ljudstva, za socialno pravičnost in za mirno sožitje».

Včeraj so bile v Čilu volitve

Mogoče bomo že kmalu imeli prve rezultate volitev v Čilu. Vendar pa nekoliko zakasnelo (že avgusta napisano) pismo, ki ga tukaj objavljamo, še lahko pojasni, kdo in s kakšnimi sredstvi se v daljni deželi na južnem Pacifiku poteguje za oblast.

SANTIAGO, avgusta. — Mrzlični finale predvolilne kampanje v Čilu se seveda odraža tudi v časopisih. Tu imata razumljivo senatorja Frei in Duran veliko več zaledja, kajti glavni tradicionalni in bogati komercialni časopisi, zlasti «Nacion» in «Mercurio», so na njuni strani. Tiskarna «El Sigla», ki so jo pred osmimi leti Ibañezovi policaji popolnoma opustošili in kjer zdaj v šele napol dograjenih novih prostorih tiskajo komunistične in socialistične publikacije, jih v tehničnih zmogljivostih težko dohaja. Vendar pa vsi časopisi tudi prodajajo svoje strani kot oglase in tako lahko najdete v Allendovih listih propagando za Freia, v Freievih pa za Allonda.

Zlasti FRAP je bil kljub visokim stroškom prisiljen, da uporabi to možnost in tako vsaj delno paralizira poplavo desničarske propagande in klevet. Ena takih uspelih potez je bila objava celostranskega posvetila čilskemu narodnemu junaku Bernardu O'Higgkinsu ob njegovi obletnici, primerjajoč boj Čilcev za politično neodvisnost leta 1810 in sedanji boj za ekonomsko neodvisnost dežele.

Frei, ki za svojo standardno sliko lansira resnobno, izmerjeno pozo, v kateri se z obema rokama opira na naslonjalo stola, je tudi sicer osebno umerjen demokrat in krščanski reformator ki jasno ne more mimo perečih problemov dežele, ki pa jih skuša reševati čimbolj oprezno. Besedico «ljudstvo» je seveda nujno vključil v svojo kampanjo, toda spet značilno: «S Freiem se začenja ljudska vlada.» Čeprav je vodja trenutno najštevilnejše politične stranke, krščansko demokratske, se v bistvu predvsem samo brani. Čuti, da je v zraku življenjsko vprašanje čilskega bankra, toda Čilcem skuša ugoditi tako, da se ne bi zameril ameriškim tvrdkam. Agrarna reforma je ne samo socialna potreba, v katero se katoliška Cerkev v svoji novejši politiki v Južni Ameriki vse bolj vključuje, ampak tudi volilna računica, kajti 33 odstotkov čilskega prebivalstva živi na kmetih. Seveda pa je Freieva agrarna reforma zgolj tehnična — razdelili naj bi zemljo nad 80 hektarov in ustvarili nekje starinske «komunitarne» zveze, ne da bi zrušili latifundiste kot izkoriščevalski družbeni sloj. Ker gre Allende povsod dlje, se Frei uveljavlja s tem, da svojemu nasprotniku odreka demokracijo svobodo in nacionalnost, pri čemer tudi svojo kampanjo ne usmerja toliko v načrte, kaj bo sam storil, ampak v to, kaj bo «ubranil za blagor» domovine pred Allendom. Sam po sebi Frei gotovo ni negativen, ampak prej pozitiven člen v razvoju čilske politične zgodovine in če bi nastopal kot nosilec centra ali celo levega centra proti desnici, bi verjetno svojo akcijo uravnaval drugače; toda zdaj, ko nastopa proti levici, je nujno zapadel v vode desnice. Da obstajajo trenja znotraj same Freieve koalicije, je pa pokazal npr. spor, ko so njegovi krščanski demokrati nekje sneli sicer prav tako freistične transparente pridruženih konservativcev, češ da jim tu konservativna družba škoduje. Kot se namreč Allende najbolj trudi, da bi pridobil del meščanskih slojev, tako je Freiu najbolj do tega, da bi Allendu iztrgal nekaj delavcev.

Allende in Duran sta prostozidarja. Toda Allendovi nasprotniki so pohiteli, da bi ga «zatožili» pri Velikem mojstru. Allendov štab je to uravnovesil z velikim banketom, ki so ga prostozidarji v Santiagu priredili Allendu. Zanimivo zgodbico sem izvedel tudi v Bank of London. Uslužbenci te čilsko angleške banke so s svojega sindikalnega poslopja razobesili čez ulico velik transparent za Allenda. Vodstvo banke jih je nemudoma očrnilo pri direkciji v Londonu, toda London je lakonično odgovoril: «All right. Why not?» FRAP, ki je začel kot skoraj neka ilegala, je hkrati z ljudsko podporo dobil tudi že neko na parketu priznano državljanstvo. Delegacijo FRAP so te dni na obisku v Buenos Airesu sprejeli tudi uradni predstavniki parlamenta. V neposrednih stikih z armado je Allende vsaj do neke mere razbil famo, ki so jo nasprotniki lažno razpihali, češ da je FRAP antipatriotičen, in potegnil iz družinskega albuma celo podobo svojega deda, doktorja Ramona Allenda Padina, ki je bil v pacifiški vojni šef čilske vojaške sanitete. Hkrati s poudarkom čilskega rodoljubja pa je Allende prav v nagovoru pred vojaki razvil široko mednarodno misel: «Toda tudi Čile in Čilci morajo začutiti spoštovanje, prijateljstvo in razumevanje do vseh narodov sveta. Ne gojimo sovraštva proti nobeni deželi, ne glede na politični režim in družbeni sistem, raso ali vero. Bratsko roko nudimo vsem, ki so pripravljeni prispevati k miru, vzajemnemu sporazumevanju in strpnosti, zavzemajoč se za dosledno pravico samoodločbe in nevmešavanja.»

V odnosih z armado je bila za Allenda zelo koristna dolga izjava, s katero se mu je pridružil eden najuglednejših čilskih vojakov, general Carlos Pollarolo. V političnem smislu pa je seveda še bolj odmevala odločitev liberalnega leaderja, senatorja Gregoria Amunategnija, da pristopi k Allendu. Bil sem na mitingu v zasilnem štabu izključene frakcije progresivne liberalne stranke.

«Sem laičen v odnosu do Cerkve..., razen tega sem spoznal, da je Čile v zelo težkem položaju in da je edino Allende človek, ki je sposoben in tudi odločen, da to reši..., mislim pa, da čilske volitve tudi sicer precej presegajo okvir Čila...» mi je dejal z meščansko fineso sloki Amunategni. Razkol v liberalni stranki je tem aktualnejši, ker je bil doslej Freiev miting s pridruženo mu uradno liberalno stranko eden najhladnejših: kljub ekonomski povezavi se liberalci in katoliki le ne gledajo preveč milo.

Proces razdeljevanja v liberalni in radikalni stranki se nadaljuje tudi po deželi, čeprav nihče točno ne ve, do kje in komu v največjo korist. FRAP, ki je obsegal poleg socialistične stranke in komunistične partije še tako imenovano nacionalno demokratsko stranko, neodvisno levo gibanje, grupo katoličanov in nekatere druge manjše skupine, vsekakor posega po novih političnih formacijah meščanskih slojev. Kot je pozitivno homogeno sodelovanje socialistov in komunistov, tako je značilno, da podpirajo FRAP tudi trockisti, čeprav v partijskem odnosu sicer komuniste napadajo. Od dveh manjših socialističnih frakcij, ki sta se ločili od stranke, je ena bolj protikitajska ter od daleč sledi FRAP, druga z anticastrovsko «nacionalno» orientacijo okrog lističa «Revista» in bratov Pacull pa je prešla v Freiev tabor. Toda kot očitno nastopa predvolilno razkrajanje v vseh taborih, je vendar za FRAP nedvomno, da je allendizem okvire začetne in formalne volilne koalicije, ki je zmogla komaj kakih 25 odstotkov volilnih glasov, že daleč prešel.

Pri vsem tem pa seveda ostaja volilna zmaga še vedno negotova, strah pred tveganjem in pasivnost mnogih, ki bodo indiferentno sledili Freiu ali Duranu, kaj lahko opravijo svoje.

«Kaže, da bo volilna udeležba zelo visoka,» je zapisal v uvodniku «Mercurio» in izrazil prepričanje, da bodo državljani zavrnili «komunistično nevarnost». Volivci, ki še danes v vrstah čakajo na vpis v obvezne volilne spiske, so se že doslej vpisali od 90 do 98-odstotno, tako da bo število volivcev naraslo na skoraj tri milijone. Drugega septembra opolnoči bodo prenehali s slehernno propagandno kampanjo. Tako so sklenili pred notranjim ministrom dogovor zastopniki vseh treh kandidatov, Allenda, Freia, in Durana, ki se bodo odločilno srečali na voliščih 4. septembra.

Tito pri kartuzijanih v Pleterjah

Predsednik Tito s spremstvom v kartuzijanskem samostanu

Kot smo že včeraj na kratko poročali, se je predsednik Tito v četrtek ustavil v Pleterjah in obiskal kartuzijanski samostan. Tu se je zadržal več kot dve uri. Natanko si je ogledal vse samostanske objekte in se pomenkoval s priorjem Edgarjem Leopoldom in menihi.

Predsednika Tita in ostale goste s soprogo Jovanko in Belo Krleža (vstop je dovoljen le ženam državnih poglavarjev in njihovim spremljevalkam, sicer pa nobenim drugim ženskam), so sprejeli menihi na častnem dvorišču. Tu si je s posebno pozornostjo ogledoval 160 let staro sončno uro, ki kaže čase na vseh kontinentih. Od tod so odšli v cerkev, kjer si je predsednik Tito ogledal izrezljano opremo. «Nisem vedel, da je samostan tako velik in da je v njem oprema s toliko vrednostjo,» je dejal Tito, ko si je ogledoval 200 let staro rezbarske umetnine. Skozi 160 m dolgi križni hodnik je odšel do meniških bivališč in si natanko ogledal eno od samostanskih celic. Od tam je odšel v knjižnico, kjer je 24.000 knjig.

«Tole pa je treba restavrirati,» je dejal s poudarkom, ko si je ogledoval podobo enega Rubensovih učencev. Podobe so namreč naslikane na les, ki je začel pokati.

V kleti, kjer stiskajo sadje in kuhajo žganje, se je rokoval s kletarjem, ki je predsedniku Titu brž ponudil tobak za njuhanje.

«Ne, ne bom njuhal,» je dejal in dodal: «Že tri leta je tega, kar sem nehal kaditi.»

Natančno se je zanimal, zakaj ni restavrirana opuščena gotska cerkev, v kateri je pokopan Herman Celjski. Zmajeval je z glavo, ko je videl, da «izredno akustični cerkveni prostor služi za ropotarnico.

Ogledal si je tudi vrt. Po zakuski ob sadju, siru in ribah se je predsednik Tito odpeljal proti Zagrebu. Za slovo so mu kartuzijanci podarili dve košarici hrušk.

film ~ knjige ~ gledališče ~ ples ~ glasba ~ slikarstvo

Fašistične demonstracije proti P. P. Pasoliniju kandidatu za «zlatega leva»

BENETKE, 4. — O Pasolinijevem filmu «Evangelij po Mateju» se govori kot o kandidatu za «zlatega leva» na letošnjem beneškem filmskem festivalu. Tako dopoldanska predstava za časnikarje kot sledeča tiskovna konferenca sta privabili doslej največje število gledalcev in poslušalcev. Na koncu filma so časnikarji dolgo ploskali (kar se sicer ne dogaja). Sicer se je pozneje o filmu mnogo diskutiralo, toda vsi priznavajo, da je delo med vsemi doslej prikazanimi najbolj zanimivo in da se vsekakor lahko poteguje za «zlatega leva». Zvečer pred predstavo pa je bilo ozračje nekoliko drugačno. Kakih sto fašistov je razgrajalo ob vhodu v filmsko palačo, ko je prišel Pasolini in glavni igralci v filmu. Še prej so fašisti raztrosili letake, kjer so prav grdo napadli Pasolinija. V tem plakatu se mladina MSI iz Benetk postavlja v vlogo branitelja vere, posredno pa napada tudi prejšnjega papeža. V veži palače in v sami dvorani je občinstvo Pasolinija sprejelo s ploskanjem. Ko pa je napovedovalec spregovoril Pasolinijevo ime, so začeli nekateri piskati na piščalke, medtem ko je velika večina občinstva s ploskanjem zadušilo osamljeno žvižganje. Končno so se motilci pomirili in predstava se je pričela.

Pasolinijev film je dosegel velik uspeh. Občinstvo je večkrat ploskalo med filmom in na koncu predstave. Na koncu filma ni bilo nobenega žvižga. Samo ob izhodu iz palače so nekateri mladi ljudje, ki pripadajo skrajni desnici, psovali Pasolinija, vendar do incidentov ni prišlo.

Skupini iz Benetk in Parme najbolj uspešni v Arezzu

AREZZO, 4. — Danes, tretji dan festivala enodejank v Arezzu, smo videli dve posebno zanimivi deli. Nastopili sta gledališče iz Benetk z «Uno degli onesti» Roberta Bracca ter univerzitetni gledališki center iz Parme s «Fin de partie» Samuela Becketta. Po našem mnenju sta bili današnji dve predstavi tako po režiji kot po interpretaciji doslej najboljši med vsemi, kar jih je bilo doslej na sporedu. Ploskanje brez konca na koncu predstav je bilo nedvomno pravično priznanje izvajanju, ki je bilo z vsakega gledišča popolno.

Jutri zvečer se bodo po nastopu skupine Piccolo teatro iz Arezza zaključile predstave tega festivala enodejank. Razsodišče znanih osebnosti, med katerimi navajamo Ilario Occhini, Armanda Francolija in Andreino Paul, bo odločilo, komu naj pripade «zlata palma 1964».

GIANFRANCO DURANTI

• • •

PRAGA, 4. — Letos se bo, prvič, tudi ČSSR udeležila natečaja za «Nagrado Italija», ki se bo pričel v Genovi 7. septembra.

• • •

GRADEC, 4. — Umrl je avstrijski komponist Joseph Marx, star 82 let. Slaven je postal po svojih številnih «Lieder»

PO SMRTI ČETRTEGA PADALCA

Vzroki smrti štirih padalcev niso bili pri vseh enaki

Do določenih zaključkov je bilo mogoče priti šele pri obdukciji četrtega padalca

PISA, 4. — V vojašnicah «Gamerra» v Pisi in «Vannucci» v Livornu, središčih za vežbanje in usposabljanje padalcev, novincev raznih vojaških rodov in prvega padalskega polka, je redno vežbanje bilo zelo zmanjšano. Praktično je trenutno omejeno samo na predavanja in predvajanje filmov v dvorani.

Državni podtajnik za obrambo, Angrisani, je obe vojašnici obiskal in se razgovarjal s komandanti in zdravniki, ki sestavljajo komisijo strokovnjakov, katero vodi profesor Domenici, ravnatelj Inštituta za pravno medicino v Pisi, in sicer: general Jadevaia, predstavnik vojaške sanitete, ter ostali strokovnjaki.

Danes zjutraj so opravili pregled tudi nad četrto žrtvijo; gre za Giuseppa Libralata, starega 21 let, iz kraja Trebaseleghe (Padova), katerega truplo so včeraj zvečer prepeljali iz Livorna v Inštitut za pravno medicino v Pisi.

V Piso je danes zjutraj prišel tudi načelnik glavnega štaba vojske general Aloia.

V vojašnico «Vannucci» v Livornu pa so danes prišli iz kraja Trebaseleghe družinski člani padalca Libralata. Starši, bratje in ostali sorodniki umrlega padalca so stopili v razgovor z njegovimi častniki in tovariši. Ni še določeno, kdaj bo pogreb pokojnika.

Poveljstvo vojnega okrožja za Emilio in Toskano pa je, v zvezi z vestjo — objavljeno danes zjutraj v nekem rimskem dnevniku, in sicer, da je polkovnik Palumbo izjavil, da jemljejo padalci, kolikor želé «prestati pogosto zelo trde pokušnje», razna dražilna sredstva — kategorično zanikalo, da bi takšna izjava bila dana. Obenem je obvestilo, da se vojakom v času vojaškega roka ne dajajo nobena posebna dražilna sredstva.

Državni podtajnik za obrambo Angrisani, ki mu je poverjeno nadzorstvo nad zdravstveno službo, in načelnik generalnega štaba vojske general Aloia, sta danes tudi izvršila pregled padalskih rekrutov, postrojenih na dvorišču vojašnice «Gamerra» pod poveljstvom poklovnika Palumba, komandanta padalskega centra.

General Aloia je imel nagovor, ki so padalci nanj odgovorili s svojo pesmijo «Ko strele z neba....» General Aloia je naknadno izjavil, da je morala padalcev kljub vsemu visoka. Kar zadeva trenutno stanje preiskave, je rekel, da je bilo moč ugotoviti nekatere osnovne točke, predvsem v zvezi s simptomatološko naravo posameznih primerov in pa časom, ko nastopa smrt.

Prav tako se je izvedelo, da so bili tudi sami padalci poklicani, da sodelujejo v preiskavi, obenem pa — in to predvsem — naprošeni, da posredujejo svojim prestojnikom kakršno si bodi koristno informacijo, s pomočjo katere bi bilo moč pojasniti okoliščine, v katerih je v preteklih dneh prišlo do znanih smrtnih primerov.

Po pregledu oddelkov, je general Aloia v vojašnici «Gamerra» sprejel raporte častnikov in podčastnikov. Bili so, med drugimi, prisotni general Centofanti, general Piazza, komandant vojaške bolnišnice v Florenci, karabinjerski general Verri, sanitetni general Jadevaia in general Caforio.

Kmalu potem je načelnik glavnega štaba odpotoval v Livorno, kjer je, skupno s podtajnikom Agrisanijem, obiskal vojašnico «Vannucci». V tej vojašnici je nastanjena padalska brigada, kjer je služil pokojni Giuseppe Libralato.

Sanitetni general Jadevaia pa je ostal v Pisi, da bi tu, pooblaščen od državnega pravdnika v Pisi, dr. Di Stefana, prisostvoval avtopsiji včeraj umrlega četrtega padalca.

«Od te nekroskopske preiskave», je rekel general Jadevaia, «pričakujemo rezultate, s pomočjo katerih bo moč izločiti številne hipoteze, ki so v zvezi s smrtjo štirih vojakov doslej bile izrečene. Ne bo mogoče vsaj do danes zvečer povedati s tem v zvezi ničesar, tudi ne zaradi tega, ker to ni v naši, temveč v kompetenci sodnih oblasti.»

Iz vse Italije tudi stalno prihajajo v Piso in Livorno starši in sorodniki padalcev ki tu služijo svoj rok. Tem je tako omogočen vstop v vojašnico kjer se lahko srečajo s svojim sinom, oziroma sorodnikom.

Ko se je precej pozno obdukcija končala, je prof. Domenici, ki jo je vodil, izjavil, da je primer padalca iz Livorna povsem drugačen od treh primerov v Pisi. Medtem ko so bili padalci v Pisi zdravi, pa je imel padalec iz Livorna polno notranjih anomalij, ki pa jih ni mogoče ugotoviti pri zdravniškem pregledu temveč samo pri obdukciji. Obdukcijski pregled je dal zdravnikom možnost, da zavržejo domnevo, da je kaka epidemija povzročila smrt štirih padalcev.

Daisy Voog je prva preplezala severno steno Eigerja

KLEINE SCHEIDEGG (Švica), 4. — Nemki Daisy Voog iz Muenchena, stari 26 let, je uspelo preplezati severno steno Eigerja (3974 m). Je to prvič, da se je kaki ženski posrečilo preplezati tako težko steno. Njen plezalni tovariš je bil gorski vodnik Werner Bittner, prav tako iz Muenchena.

Pripomniti pa je treba, da je dekle opravilo svoj podvig v zelo ugodnih vremenskih razmerah, kakor tudi, da je imela za vodnika slavnega Bittnerja, zmagovalca severne stene Matterhorna in znanega vrha Cima Grande di Lavaredo.

Oba sta se podala v steno v torek zgodaj zjutraj. Mrzlo in jasno vreme, ki je preprečilo, da bi prišlo do snežnih plazov in padanja kamenja, se je takšno obdržalo tudi v naslednjih dneh. Že prvi dan sta plezalca preplezala dober del stene, nakar sta bivakirala, se pravi prenočila, nad mestom v steni, ki je v alpinističnem svetu znano pod imenom «pajčevina». Gre za najnevarnejši del Eigerjeve stene. Naslednjega dne je bilo napredovanje v steni počasnejše, pa sta Voog in Bittner bila primorana v steni še enkrat prenočiti.

V četrtek sta končno z neverjetno hitrostjo dosegla zadnje kamine, ki vodijo na vrh v višini 3970 m. Ponoči sta bivakirala kakih 50 m pod samim vrhom, nakar sta se danes zjutraj povzpela nanj. Iz kraja Kleine Scheidegg je bilo moč z daljnogledom slediti ves potek poizkusa, oziroma vse plezalne faze vrnitve Voog-Bittner, ki sta z vrha takoj začela sestopati po južni Eigerjevi steni. V Kleine Scheideggu ju ljubitelji alpinizma in razni radovedneži nestrpno pričakujejo.

Dobila je poziv za nabor

VIDEM, 4. — Ernesta Brunolo iz Ronchis di Latisana bo imela kaj opraviti, preden bo vojaškim oblastem dokazala, da ji ni treba iti k vojakom, ker ni moški ampak ženska. In to vse zaradi tega, ker so jo v matičnih knjigah napisali dokaj malomarno, tako da je mogoče brati namesto «Ernesta» tudi «Ernesto».

Potres

BOGOTA, 4. — Več oseb je bilo ranjenih in več kot sto hiš porušenih zaradi potresnega sunka, ki je trajal pet sekund ter prizadel pet krajev v okrožju Santander Norte v Kolumbiji.

RIM, 4. — Prof. Giuseppe Tucci je danes odpotoval v Iran, pozneje pa bo odšel v Afganistan in Pakistan, kjer bo vodil arheološka izkopavanja.

Hude nesreče v raznih krajih

V Nikaragui umirajo od lakote

RIO DE JANEIRO, 4. — Neki «Viscount» brazilske letalske družbe «Vasp» je padel na neko gorsko verigo približno 100 km severno od Ria de Janeira. Vest so sporočile lokalne radijske postaje. Na letalu je bilo 34 potnikov in 5 mož posadke.

PRETORIA, 4. — Neki šolski avtobus se je danes na periferiji Pretorie zaletel z nekim tovornjakom. Po prvih informacijah je ubitih šest do devet šolarjev, ranjenih pa je 40. Otroci belci so se peljali v šolo.

MANAGUA, 4. — Neka misija Rdečega križa, ki se je vrnila iz dolin S. Dionisia v severni Nikaragui, je sporočila, da je na tistem področju v enem mesecu umrlo od lakote 40 oseb. Misija je od vlade zahtevala, naj takoj napravi konec stanju pomanjkanja in podhranjenja, v katerem živi na tisoče kmetov te dežele.

BANGKOK, 4. — Transportno vojaško letalo, v katerem so se peljali tajlandski vojaki, je strmoglavilo na tla. Pri tem je bilo 26 mož tajlandskega letalstva ubitih, osem pa ranjenih. Nesreča se je zgodila v severni Tajlandiji.

PALMI (R. Calabria), 4. — Pri nekem odkopavanju se je zemlja s kamenjem sesula ter pokopala pod seboj tri osebe, ki so izgubile življenje. Gre za dva delavca in nekega geometra. Dela tehnični urad ni dovolil. Plaz bi bil skoraj zasul še tri druge delavce.

Trije mrtvi na Monte Rosa

AOSTA, 4. — Včeraj popoldne se je vrvitev treh plezalcev ponesrečila na masivu Monte Rosa. Vsi trije alpinisti so mrtvi. Gre za gorskega vodnika Giancarla Fossona iz kraja Champoluc, za Alberta Vigorellija in Giulia Cicogno iz Milana, ki sta se nahajala v tem kraju na počitnicah. Omenjeni trije so se bili odpravili na plezanje v tako imenovane Črne stene. Iz nepojasnjenih razlogov so vsi trije nenadoma strmoglavili nekaj desetin metrov globoko v prepad.

Trenutno ni še natančnejših podatkov na razpolago. Vest o nesreči sami pa je v Champoluc prišla šele ponoči. Na mesto nesreče so se odpravile reševalne skupine. Slavni gorski pilot Herman Geiger pa je bil naprošen, da bi mesto, kjer so strmoglavili obkrožil s svojim helikopterjem.

Slavni švicarski pilot helikopterja Herman Geiger, ki je odletel iz oporišča Sion v Švici, je prepeljal trupla ponesrečencev na Plateau Rosa. Od tu so jih z žičnico prepeljali v Cervinio, nato pa z mrtvaškim furgonom v Champoluc. Tu so čakali sorodniki žrtev, ki so prispeli semkaj že zjutraj.

Alberto Vigorelli je bil sin znanega milanskega industrijca ter vnuk bivšega centralnega ravnatelja ter generalnega tajnika, sedaj pa upravnega svetnika pri «Rinascente» Fema Vigorellija. Giulio Cicogna je bil v Champolucu gost družine Vigorelli. Giancarlo Fosson, star 33 let, je bil eden izmed najbolj znanih vodnikov v Champolucu. Te dni je postal drugič oče.

Na beneškem filmskem festivalu je bil zelo lepo sprejet angleški film «Deklica z zelenimi očmi». Na sliki sta glavna igralka Rita Tushingham in režiser Tony Richardson

Republikanski predsedniški kandidat v ZDA Goldwater (na sliki z ženo) si je izmislil precej naivno propagandno geslo: «Če bom izvoljen, boste plačevali manj davkov.» Tako lahkoverni pa najbrž tudi v Ameriki niso

«Henschel» v sklopu «Rheinische Stahlwerke»

ESSEN, 4. — Veliki industrijski kompleks Henschel je bil vključen v železarsko skupino Rheinische Stahlwerke, ki je kupila večinski paket delnic.

Bivši predsednik upravnega sveta industrije Henschel dr. Fritz Aurel Goergen je bil aprila meseca aretiran pod obtožbo, da je zvezno vlado goljufal pri pogodbah za dobavo obrambnemu ministrstvu. Zdi se, da je prav aretacija Goergena, ki je potem odstopil svoj delež 53.9 odstotka delnic družbe, povzročila začetek pogajanj, ki so se zaključila z absorbiranjem družbe po Rheinische Stahlwerke. Goergen je položil kavcijo in je sedaj na začasni svobodi. Datum procesa še ni določen.

«Kralj» aretiran in zopet izpuščen

ROTTERDAM, 4. — Policija je aretirala Koko Petala, ki se je oklical za «kralja» ciganov zahodne Evrope in severne Afrike. Aretiran je zaradi svojih goljufij.

Kralj Petalo, ki ima 22 let, se je pred nekaj dnevi po ciganskem obredu poročil z 19-letno «princeso» Nino Atanasio iz Rouena. Ta poroka je bila v Nieuwerkerku na Holandskem, medtem ko se je za jutri pripravljala cerkvena poroka z veliko svatbo v Rimu.

Policija je «kralja» aretirala na zahtevo upnikov «suverena». Zdi se, da gre za neki avtomobil (ne nov), ki ga je Petalo kupil, ne da bi ga plačal. Upniki so pohiteli z nastopom proti ciganskemu «kralju», ker je ta preteklo nedeljo sam najavil, da bo cerkveni obred njegove poroke 5. septembra v Rimu, nakar bi s svojim «spremstvom» napravil daljše potovanje po vsej zahodni Evropi. Pri tem je nameraval zaprositi za avdienco, kot je izjavil, pri raznih državnih poglavarjih, tudi pri generalu De Gaullu, da bi dosegel priznanje svojih suverenih pravic.

Vest o aretaciji je učinkovala med cigani kot bomba, saj je bil Koka Petalo 1. junija proglašen za «kralja» ciganov zahodne Evrope. Preteklo nedeljo je bil zelo slikovit obred, ko se je Petalo poročil s francosko ciganko Nino Atanasio, ki je za to priložnost imela obleko iz salona nekega velikega pariškega krojača, na glavi pa je nosila diadem, ki je bil zavarovan za 80.000 florintov (okrog 20 milijonov lir).

Koka Petalo, ki ima 22 let, je na zunaj precej podoben bivšemu egiptovskemu kralju Faruku.

Pozneje so sporočili, da je bil ciganski «kralj» Koka Petalo spet izpuščen na svobodo, ker je svoje dolgove poravnal. Koka se je takoj pridružil svoji karavani v Moordrechtu.

PO ATENTATU NA AVSTRIJSKI MEJI

Dunajska «Arbeiter Zeitung» zelo ostro obsoja terorizem

Nervoznemu karabinjerju se je sprožila puška, pri čemer so bile štiri osebe ranjene

BOCEN, 4. — Na avstrijski meji v bližini Mühlwalda, kjer so včeraj južnotirolski atentatorji ubili mladega karabinjerja, so danes zaslišali mnogo ljudi. Že sinoči so takoj prišla ojačenja in dve uri po atentatu je 300 karabinjerjev in policajev skupno z bataljonom alpincev začelo široko čistko (rastrellamento), ki še traja. Sistematično pregledujejo gozdove, skalnate predele in osamljene hiše ter zaslišujejo domače prebivalstvo. Vse dosedanje iskanje je bilo brezuspešno. Po mnenju vojaških in policijskih oblasti je težko, da bi mogli atentatorja aretirati, ker je verjetno zbežal čez mejo.

Ugotovili so, da je atentator streljal skozi okence zapuščene kmečke hiše, ki je oddaljena 50 metrov od vojašnice.

Med policijskimi operacijami je v kraju Müller v hotelu «Lepre», kamor so prignali številne domačine, prišlo do incidenta. Zaradi neprevidnosti in nervoznosti nekega karabinjerja se je nenadoma sprožila njegova brzostrelka, pri čemer so se drobci tlaka razleteli naokoli. Pri tem so bile ranjene štiri osebe: dva karabinjerja, en delavec in en kmet. Vse so prepeljali v bolnišnico, kjer se bodo morali zdraviti tri tedne.

Glasilo južnotirolskih Nemcev «Dolomiten» pravi v svojem komentarju, da je prepričano, da tolmači soglasno mnenje južnotirolskih Nemcev, ko obsoja atentat. Pri tem dodaja: «Prav gotovo ne bo moč z nasiljem in z umori doseči pravično rešitev na naši tako prizadeti zemlji.»

Federacija KPI v Bocnu je objavila sporočilo, v katerem «obsoja nedavne atentate, ki so jih izvršili ekstremistični fanatiki, ki pripadajo skupinam neonacistov, ki še preveč svobodno delujejo ne samo v Zahodni Nemčiji, temveč tudi v sosedni Avstriji». Izjava dodaja, da ti «se zatekajo k umoru, da z vsemi sredstvi preprečijo vsako pametno rešitev južnotirolskega spora».

Dunajski dnevnik «Arbeiter Zeitung», ki je glasilo avstrijske socialistične stranke, kateri pripada tudi zunanji minister Kraisky, objavlja uvodnik pod naslovom «Bombe na Južnem Tirolskem». V članku piše, da se atentati na Južnem Tirolskem ne izvršujejo slučajno prav v trenutku, ko prihaja iz Ženeve sporočilo, da so izvedenci italijanske in avstrijske vlade, ki pripravljajo bližnji sestanek ministrov Kreiskega in Saragata, zelo napredovali. «Očitno, dodaja list, hočejo teroristi preprečiti rešitev južnotirolskega spora. Pri tem jih ženejo isti razlogi, kakor italijanske fašiste, ki so pred nekaj dnevi metali bombe v Milanu: ustvariti nezadovoljstvo na Južnem Tirolskem in nahujskati vso ostalo Italijo proti avstrijski manjšini, kajti samo ozračje nezadovoljstva daje tako italijanskim fašistom kakor nemškim teroristom zrak, da lahko dihajo, brez katerega ne morejo obstajati. Južni Tirolci nasprotujejo tem zločinskim elementom. Postavlja se vprašanje, kdo so točno tisti, ki mečejo bombe na Južnem Tirolskem. Nedvomno se razlikujejo od tistih, ki so leta 1961 izvršili dinamitne atentate in ki so potem prišli na zatožno klop v Milanu. Obtoženci v Milanu so v svojem obupu, ker niso dobili od države tega, kar jim je država dolgovala, slepo ravnali in so skušali pritegniti pozornost sveta na južnotirolsko gorje s sredstvi, glede katerih se prav gotovo niso zavedali, da so obsojanja vredna. Teroristi iz leta 1961 so hoteli z neprimernimi sredstvi, naj se začnejo pozitivna pogajanja med Avstrijo in Italijo, medtem ko hočejo današnji atentatorji absolutno preprečiti — prav tako z neprimernimi sredstvi — uspeh pogajanj med obema državama.»

«Govori se, nadaljuje list, da Klotz in Amplatz sodelujeta pri teh atentatih, in čeprav sta oba hudo bolna, se ne more izključiti ta možnost po njunem izginotju z Dunaja. Toda čeprav ju italijanske oblasti hudo obtožujejo in čeprav niso te obtožbe neutemeljene, nista glavna krivca in niti ne glavna med odgovornimi. Oba sta izvrstno orodje, ki ga uporabljajo nepoboljšljivi nemški nacionalistični hujskači. Teroristi razpolagajo z razstrelivom, orožjem in zdi se tudi, da dobivajo vso oskrbo. Brez podpore — ki je verjetno zelo organizirana — ne bi to bilo mogoče.»

Zatem polemizira list z italijanskimi časopisi, ki obtožujejo avstrijske oblasti premajhne budnosti proti teroristom, ki prehajajo mejo, zlasti kar se tiče Klotza in Amplatza, ter dodaja, da je to prava neumnost: «Avstrija se na vse načine trudi, da prepreči te incidente. Toda izključitev sleherne nevarnosti je za avstrijske oblasti nemogoča, prav tako kakor za italijanske, ki prav tako niso sposobne stoodstotno nadzorovati italijanske fašiste in ujeti teroriste na Južnem Tirolskem. Avstrija ima prav tako velik interes kakor Italija, da južnotirolski avanturistični teroristi ne zaostrijo južnotirolskega spora. Edini odgovor, ki ga obe državi lahko dasta na zadnje dogodke, je nagel sporazum o še nerešenih zadevah.»

IZ AMERIŠKE PREDVOLILNE PROBLEMATIKE

Kandidat za podpredsednika Hubert Humphrey

Nenavadno nagel politični vzpon delegata na demokratski konvenciji pred 16 leti - Njegov delež v prid uveljavitve državljanske enakosti in sklenitve Moskovskega sporazuma

V ZDA se že vsi intenzivno pripravljajo na predsedniške volitve. Po konvenciji najprej republikanske in pred kratkim demokratske stranke, so stvari zdaj postavljene na svoje mesto, tako kar zadeva kandidate, kot tudi splošne smernice politike, ki jo nameravata ena in druga stranka, oziroma njuna predsedniška kandidata voditi v naslednji mandatni dobi. Vsi časopisi že dalj časa objavljajo članke s prognozami o izidu, oziroma možnostih določenih kandidatov. Kakšno je dejansko razmerje med temi, pa bo pokazal šele volilni rezultat. Opaziti pa je v javnem mnenju neko diferenciacijo, spričo katere so demokrati najavili, da bo glede na nakazane politične programe prišlo celo do tega, da bodo nekateri demokrati, ki se v zvezi s svojimi posebnimi interesi ne strinjajo s programom demokratske stranke, oddali tokrat svoje glasove republikancem, oziroma Goldwaterju, kot tudi, da bodo mnogi republikanci in njihovi pristaši, spet na osnovi svojih specifičnih interesov, tokrat s svojimi glasovi podprli demokrate. Razmerje tega zanimivega premika, ki ga je prvič v takem obsegu opaziti v ameriškem političnem življenju, pa da bo v korist demokratov.

Pred kratkim je bil ustanovljen tudi nekakšen iniciativni odbor, sestavljen pretežno od oseb iz kroga visokih financ ter težke industrije, v katerem je tri četrt republikancev, ostali pa pristaši demokratske stranke. V njem je celo neki bivši republikanski finančni minister. Naloga, ki si jo je bil ta iniciativni odbor postavil, pa je ta, da podpre izvolitev demokratskega kandidata Johnsona in njegovega namestnika Humphreya. Vse to, seveda, v povezavi s politiko, oziroma političnimi stališči, ki se zanje oba zavzemata. Johnsonova osebnost in preteklost, njegovi politični nameni ter usmerjenost, so javnosti že dokaj znani, dasiravno ne vedno najbolj jasni. Ni pa več kot toliko znanega o Humphreyu, njegovem namestniku.

Hubert Horatio Humphrey je bil dvakrat župan Minneapolisa, prvi senator za isto okrožje, «deus ex machina» moskovskega sporazuma o jedrskih poskusih, kot tudi v zvezi z državljanskimi pravicami, ki naj se z njimi črncem zagotovi državljanska enakopravnost. Njegova kandidatura za podpredsedniško mesto je bila do zadnjega trenutka zavita v tajnost, kakor je tudi znano, da se je predsednik Johnson, preden je bil predlagal njegove ime, posvetoval s številnimi osebnostmi ter skušal otipati s tem v zvezi ameriško javno mnenje, da bi bil povsem gotov o primernosti svoje izbire. Odgovor na to je bil soglasen, saj so celo tisti, ki so se sami potegovali za podpredsedniško mesto, brez pridržkov pristali na njegovo ime. Tako se je danes mož, ki je v njem Eleonora Roosevelt videla, kot se je izrazila, «preblisk veličine», znašel ob Johnsonovi strani v bitki za enega najvišjih položajev v Beli hiši, zagotavljajoč si obenem največje možnosti, da bo nekoč njegov naslednik.

Še ni poteklo 16 let, ko je Humphrey bil samo še mlad delegat na demokratski konvenciji, kjer je Truman bil postavil podlago za neko bolj energično borbo v prid uveljavitve enakopravnosti na področju državljanskih pravic. Nekaj mesecev kasneje pa je že dokazal upravičenost svojih političnih stališč, ko mu je v svoji državi uspelo iztrgati prvo senatorsko mesto za demokratsko stranko. Njegov ugled v senatu je rasel z naglico, ki ji ni primera, in kmalu se je ime «liberalca» Humphreya pridružilo k ostalim imenom najbolj znanih senatorjev, kot sta Mansfield in Fulbright, s katerima je dolgo sodeloval v zelo vplivni komisiji za zunanja vprašanja.

Po poklicu je profesor političnih ved, še prav posebno tenkočuten za vsa vprašanja zunanje politike. In neštetokrat se je že bil izkazal s svojimi daljnovidnimi idejami ter z antikonformizmom v raznih mednarodnih vprašanjih. Njegova diplomatska teza «O filozofiji New Deala» nam odkriva, kje so korenine njegovega intelektualnega in političnega oblikovanja. Njegovo delovanje v komisiji za vojaško proizvodnjo v teku drugega svetovnega spopada pa njegovo globoko poznavanje ameriškega industrijskega sveta in temeljito pripravljenost v pogledu vprašanja o razorožitvi. Vsem tem vprašanjem je bil zadnja leta posvetil velik del svojega časa. Prav njemu gre zahvala za ustanovitev vladne agencije za razorožitev, ki ima svoj sedež v Washingtonu, in obenem za vrsto študij ter predlogov v zvezi z reorganizacijo industrije v primeru nekega obsežnejšega zmanjšanja oborožitve.

Njegovo ime je bilo zadnji čas tesno povezano z borbo glede uzakonitve državljanske enakopravnosti, toda nič manjša ni bila njegova vloga, ko je šlo za sklenitev moskovskega sporazuma in za to, da bi ta, v sicer dokaj sovražno razpoloženem senatu bil potrjen. V Kennedyjevem programu so bile številne točke, ki jih je bil predlagal senator Humphrey. Vprašanja nove družbe in razvijajočega se sveta so ga od nekdaj močno zanimala, pazljivo jih je opazoval ter inteligentno razčlenjeval.

Že od začetka svoje politične kariere je odkrito kazal svoje «liberalne», ali bolj točno, prosvitljene ideje in obsežen je bil njegov delež v združenju «Americans for Democratic Action», ki predstavlja levo, intelektualno strujo demokratske stranke. Zvest Rooseveltovi zapuščini, je vedno skladno z njo vodil svojo politično bitko, ni pa nikoli dovolil, da bi ga kdo utesnil v katero si bodi shematično formulo. «Sem za liberalizem, toda ne trpim liberalcev,» je izjavil ob priliki. Ni prijatelj dvoumnosti, ki se skrivajo za abstraktnimi načelnimi stališči, a je tako razširjena med mnogimi intelektualci. In prav to mu je zagotovilo spoštovanje ter ugled tudi med njegovimi nasprotniki.

Po vsem tem je razumljivo, kakšnega pomena je, da bo ob strani Johnsona osebnost, kakršna je Humphrey. Johnson pa se je o njem izrazil: Prepričan sem, da bi bil — če se mi kaj zgodi — najprimernejši za predsednika.» Med demokrati je malokdo, ki bi mogel temu oporekati. Rekel pa je Johnson — kar zadeva vprašanje, kaj on od njega pričakuje — še nekaj več. Izjavil je namreč, da čakajo Humphreya težke in odgovorne naloge, posebno v zvezi z vodenjem zunanje politike, vprašanjem razorožitve in politike na področju vesoljskih zadev, kot tudi v zvezi s programom za odpravo revščine ter pomanjkanja. Pričakovati je, da se bo Humphrey na vseh teh področjih držal Kennedyjevih načel, njegova prisotnost ob Johnsonovi strani pa zagotavlja nepretrganost politike pokojnega predsednika.

Pozna osebno Hruščova in je z njim zelo na široko razpravljal o vseh vprašanjih, tesno je povezan z vodstvom angleških laburistov ter uživa simpatije pri mnogih evropskih političnih osebnostih, ki z njim dele njegova stališča in mnenja. Po svojem značaju je energičen in prisrčen, ima izreden smisel za humor in že davno se je bil naučil umetnosti kompromisa. Vendar pa se zaradi tega ne odpoveduje z lahkoto svojim stališčem ter idejam. Njegov takojšnji napad, ki ga je bil usmeril proti Goldwaterju neposredno po svoji izvolitvi za predsedniškega namestnika, zbuja upanje, da se bodo demokrati pred ameriškimi volivci predstavili z jasnim in nedvoumnim programom, odločno nasprotujoč skrajnemu konservativizmu republikancev, tako da bo nemudoma nevtralizirana nevarnost, ki jo ta danes predstavlja za ameriško ljudstvo in ves svet.

«Ognjemet» vode in luči v Ženevi

(Foto M. Magajna)

ZAGREBŠKI VELESEJEM SLAVI SVOJ VISOKI JUBILEJ - STOLETNICO

Od nekdanjih zelo skromnih začetkov do sedanjega četrtega mesta na svetu

Zamisel tajnika zbornice je rodila prve poskuse Ustanovitev sejma kot ustanove - Nagli vzponi in večne selitve zaradi pomanjkanja prostora

Motiv iz Zagreba

Vtem ko to pišemo, se «preko Save» mrzlično opravljajo zadnja pripravljalna dela pred otvoritvijo letošnjega jesenskega zagrebškega veselejma, ki slavi letos svoj neuraden visoki jubilej — 100-letnico. Da ne bo nesporazumov, bomo ponovno poudarili, da gre za neuradni jubilej, kajti svojo skoraj nepretrgano zgodovino razvoja in vzpona beleži zagrebški velesejem od leta 1909. Sicer pa o tem kaj več pozneje, sedaj ga najprej na kratko predstavimo v njegovem letošnjem obsegu.

Zagrebški velesejem meri po površini razstavnega prostora 161.167. kv. m, s svojimi izdelki in pridelki je na njem prisotnih 6.215 razstavljavcev iz 52 držav Evrope, Afrike, Azije in Amerike. Te številke mu dajejo novo prvenstvo v njegovem naglem vzponu, hkrati pa si je ta resnično velika prireditev zagotovila zavidanja vredni položaj med vsemi tovrstnimi prireditvami na svetu, kajti zagrebški velesejem zavzema po svojem obsegu že četrto mesto na svetu, takoj za velesejmi v Milanu, Leipzigu in Hannoverju. Pred otvoritvijo nima smisla veliko govoriti o letošnji prireditvi, zato se bomo vrnili v njegovo zgodovino, ki je zares zanimiva.

Leta 1862 so v Londonu priredili svetovno razstavo, ki je bila ena najpomembnejših mednarodnih gospodarskih dogodkov sredi prejšnjega stoletja. Te razstave se je udeležilo tudi 44 razstavljavcev iz Hrvatske, ki je bila tedaj, seveda, v okviru avstroogrske monarhije. In tedanji hrvaški poslovni ljudje so se kar dobro odrezali, kajti iz Londona so prinesli 11 kolajn in 10 diplom, kar je izredna žetev za 44 razstavljavcev. Ko se je tedanji tajnik zagrebške obrtniške zbornice Josip Ferdo Devide vrnil iz Londona, mu je šinila misel, čemu bi tudi v Zagrebu ne priredili razstave, pa čeprav v ozkem, nacionalnem okviru. In iz te ideje se je rodil prvi zagrebški sejem, ki je bil odprt 18. avgusta 1864. Od tod tudi neuradna 100-letnica letošnjega zagrebškega veleseima.

Tedanji torej prvi zagrebški sejem je bil organiziran v komaj dokončani zgradbi nasproti Hrvaškemu narodnemu gledališču in udeležilo se ga je kar 2865 obrtnikov in malih industrijalcev iz Hrvatske ter iz nekaterih drugih področij Avstro-ogrske.

Podobne razstave enkratnega značaja so se vršile še 1891. in 1906. leta. Vse te tri prireditve pa smemo smatrati kot zarodek poznejšega sejma in sedanjega veleseima, kajti 1909. leta je bil v Zagrebu osnovan sejem, ki si je nadel ime Zagrebački zbor.

Prva sejemska prireditev v modernem smislu je bila organizirana leta 1910. in se je razvila na površini 63.000 kv. m ter je trajala od 18. avg. do 22. septembra. Bila je v Draškovićevi ulici. Naslednja prireditev je bila leta 1912 ter še leta 1913, ko so se nadaljnje prireditve morale prekiniti zaradi prve svetovne vojne.

Po prvi svetovni vojni se je zagrebški sejem prvič obnovil leta 1922, ko je dobil že mednarodni značaj. V prostorih v Martićevi ulici so se sejma udeležili, poleg jugoslovanskih razstavljavcev, tudi Čehi, Francozi in Britanci. Do 1935. leta je prireditev nekako stagnirala v mednarodnem smislu, pa čeprav so se naslednjih prireditev udeležile še Poljska in Švica. Kljub temu pa, da se je v tej dobi zagrebški sejem počasneje razvijal, je bila njegova komercialna stran izredno pomembna in to zaradi tega, ker se je v jugoslovansko gospodarstvo vključeval tuji kapital, katerega interes je bil, čim večje poslovanje, čim večji uspehi v mednarodni izmenjavi. Zaradi tega se je moral zagrebški sejem seliti. Iz Martićeve ulice je prešel na Savsko cesto, kjer je bila prva mednarodna prireditev v oktobru leta 1936, ki se je že takoj pokazala kot bolj življenjska. Sodelovalo je namreč na njej 152 domačih in 438 tujih razstavljavcev. Od tujih dežel so si Češkoslovaška, Francija, Nemčija in Južnoafriška unija postavile tudi svoje paviljone.

Ta prireditev je dolgo ostala kot rekordna prireditev na novem sejmišču. Šele leta 1939 je zagrebški sejem bil še večjega obsega, toda tedaj smo bili že v vojni in čeprav so francoski in nemški razstavljavci že razporedili svoje paviljone, so svoje blago spet pobrali in sejem je s tem izgubil na svoji predvideni veljavi. Tudi leta 1940, ko je v Evropi že divjala vojna, se je zagrebška jesenska prireditev vršila, vendar brez tujih sodelavcev. Ustaši so 1941. leta skušali dvigniti ugled «svojega» Zagreba s sejemsko prireditvijo, vendar brez uspeha, kajti sodelovalo je le nekaj razstavljavcev.

Prva prireditev po drugi svetovni vojni je bila leta 1947, ko je bivši Zagrebški zbor spremenil ime v Zagrebški velesejem. To ime je bilo morda za tedaj nekoliko preveč visokozveneče, saj je poleg Jugoslavije sodelovalo komaj 13 tujih držav s skupno 779 razstavljavci, od katerih jih je bilo komaj 53 iz tujine. Toda zagrebški velesejem se je v naslednjih letih tako naglo razvil, da je popolnoma upravičil naslov velesejma, kar dokazujejo naslednje številke: leta 1948 je razstavljalo že 1.148 razstavljavcev iz 17 držav, naslednjega leta 1360 razstavljavcev iz 11 držav (vzhodne države, niso hotele razstavljati iz znanih razlogov — preloma zaradi resolucije Kominforma).

Od tedaj so se začeli vrstiti vedno novi in novi rekordi. Prvi takšen rekord je bil leta 1955, ko je poleg Jugoslavije sodelovalo še 21 tujih držav. Razstavni prostor na Savski cesti se je iz leta v leto širil in če je leta 1937 zadoščalo 10.000 kv. m razstavne površine, leta 1955 ni zadoščalo več niti obilnih 34.000 kv. m. Zato je bilo treba najti za to mednarodno manifestacijo poslovnega značaja drugo mesto. Odločili so se za gradnjo novega mednarodnega velesejma «preko Save» in prva nova prireditev na novem prostoru je bila 7. septembra 1956. leta, ko je na 63.500 kv. m površine razstavilo svoje blago že 4.599 razstavljavcev iz 26 držav. Isto leto je zagrebški velesejem doživel še nov rekord: nad 600.000 obiskovalcev.

Na novem velesejemskem prostoru so se hkrati začeli dvigati novi tuji paviljoni in s tem nove možnosti tujih in domačih razstavljavcev. S tem so se ustvarile možnosti za nove rekorde, tako da je leta 1960 zagrebški velesejem doživel svoj dosle največji uspeh, saj je razstavljalo 5.279 tujih razstavljavcev iz 44 držav, obisk pa je bil prav tako izreden, sa je zagrebški velesejem 1960. leta obiskalo 1 milijon 700.000 obiskovalcev. Tudi razstavni prostor je bil tistega leta rekorden: 148.000 kv. m površine. Poslovni rekord pa je zabeležila prireditev leta 1959, ko je bilo na zagrebškem jesenskem velesejmu sklenjenih za 266 milijard dinarjev pogodb. Verjetno so bile te številke v poznejših letih prekoračene, vendar ni veselejemska uprava — po mednarodnem sporazumu — objavljala več številk o doseženih poslovnih uspehi. **Z. R.**

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Babuder v «Rossonijevi»

Še nedavno smo poročali, kako se je Giovanni Babuder predstavil z večjim številom olj v prostorih neke odročne gostilne. Bil je to tipajoči poskus, kako končno odločno stopiti pred javnost in pokazati, da je iz skrite bube vzletel pester metulj, ki naj razveseljuje naše oči.

Babudrova razstava 26 olj v Rossonijevi galeriji pa sedaj priča, da imamo med nami novega slikarja, ki se je na to vestno pripravljal z udeležbami na raznih ex tempore slikarskih tekmah, kot to ustreza njegovemu tihemu značaju delovnega človeka, ki ga je slikarstvo vedno privlačevalo, a sta ga zaposlitev in družina ovirali, da bi se mu ves predal.

Sedaj, v zrelih moških letih je to tvegal in tako ustvaril niz impresionistično dobro zasnovanih malih pokrajin iz gornje tržaške okolice. Škedenj, Socerb, Stramar, Rižana, Osp in Gabrovica ter še dve gorski krajini pod Mangartom, se v slikah vrste pred nami v preprostih, a okusnih okvirih, ki so tudi izdelek slikarjeve ročne spretnosti. Poleg treh uspelih tihožitij s cvetlicami in sadjem, so pa tu tudi intimnejši izrezi naše pokrajine. Naj omenimo samo, kako očarljivo in presenetljivo naravno je zrcaljenje dreves v olju «Bazoviški kal» in pa razpoloženje, ki ga doume ustvariti v podobi «Posušeni hrast», pa še mirno razpoloženje toplobarvnega podajanja v tisti kraški jeseni. To so male umetnine, v katerih se umetniški čut slikarja uveljavlja sam od sebe neprisiljeno prijetno potom igre živahno svobodnih potez čopiča.

Glavna značilnost, ki odlikuje Babudrove slike, pa je ta, da v njih ohranja življenjski utrip našega stila s pristno prirodo: v vsem vidimo in občutimo, da je Babuder v svoje podobe, ki so izraz čutne zaznave narave kot mu jo oko osebnejše prikazuje in narekuje impresionistični način slikanja, res položil svoje srce. Zato smo prepričani, da gre njegova umetniška pot naproti popolnosti, s katero nas bo v bodoče gotovo še marsikdaj presenetil. **MILKO BAMBIČ**

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne prenaglite se v pogledu nekega nakupa. Skušajte odpraviti obveznosti, ki so vam v veliko moralno breme.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Prišlo bo do spopada v zvezi z vašim moralnim ugledom in kritikami na vaš račun. Ne zanašajte se preveč na nekega novega prijatelja.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Bodite manj površni in varujte svoj ugled. Z lahkoto dana obljuba bo zapletla neko situacijo.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Zagotovljen vam je uspeh v okolju, ki vam je bilo prvotno nasprotno. Poiščite si zaveznike, da bi dosegli neki osebni cilj.

LEV (od 23.7. do 22.8.) V pogledu nekega [illegible] dite svojemu nagonu. Prehodno manjše nerazpoloženje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Odkritosrčno povejte svoje mnenje v nekem ožjem krogu. Skušajte bolj stvarno gledati na stvari in dogodke.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Izkoristite danes vsako priložnost, ki bi vam utegnila zagotoviti tudi najmanjši uspeh. Ne spuščajte se v nobeno prenagljeno akcijo.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) V rokah imate izvrstne karte za kakršen [illegible] drzen podvig. U[illegible] so pogoji, da se znova zbližate z ljubljeno osebo.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Danes bo dan ugoden za vse umetnike in razumnike. Razčlenite neki zapleten primer tudi z energičnimi ukrepi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Začeli boste z nekaterimi dokaj drznimi pobudami. V pogledu izrecno osebnih načrtov ni potrebno, da s temi seznanite tudi družinske člane.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne izpostavljajte nevarnosti že pridobljene prednosti na račun nekega namišljenega ugleda. Otresli se boste svojih dvomov.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ohranite mirno kri, pa naj se zgodi kar hoče. Spričo neke prijetne pustolovščine, se bo vaša morala izredno dvignila.

FINSKI ČLOVEK JE PRAKTIČEN IN POŠTEN

Delovne kolonije služijo za kazen in tudi prevzgojo

Kršilci prometnih predpisov gradijo ceste Bogati oče, ki je «pozabil» na otroka, bo alimente prislužil z vzrejo živali

Pristali smo na letališču, ki so ga zgradili «promilaši» (osebe, ki so napravile kak prometni prekršek pod vplivom alkohola) iz vseh družbenih slojev. Napravili smo na desetine kilometrov poti po prekrasni široki cesti, ki jo je zgradila ista delovna sila...

Finci so praktični ljudje. Medtem ko pri nas takšne kršitelje vtikamo v zapor na stroške skupnosti, jih Finci spravljajo v delovne kolonije. Tu vsi, ne glede na njihov poklic, inženirji, veletrgovci in potepuhi postanejo — fizični delavci. Zanje se ne organizirajo posebne kolonije, pač pa se pomešajo z ostalimi kaznjenci. Na Finskem je v veljavi načelo: čim bolj dolgo je neki kaznjenec v zaporu in čim boljše se obnaša, tem večjo pravico ima do privilegijev. Višek teh privilegijev pa je — delovna kolonija. V njih so po pravilu vsi, ki so kaznovani prvič in katerih kazen znaša manj kot dve leti zapora.

Največjo delovno kolonijo na Finskem — Sijoeskog — v bližini Helsinkov smo obiskali prav pri letališču. Kolonija leži na ravninskem terenu. Podobna je kakršni koli skupini barak pri kakem večjem gradbišču.

Presenečeni smo bili, ko nas je direktor Simola spremljal skozi mestece 19 barak, v katerem živi sedaj 352 delavcev - kaznjencev, straži pa jih komaj pet stražnikov, ki poleg stražarske službe opravljajo še nekatere druge dolžnosti. Od celotnega števila 352 delavcev jih je 295 prišlo iz zaporov, ostali pa so manjši kaznjenci, ki so bili obsojeni pogojno, v glavnem so to «promilaši».

Prostor kolonije je označen, ni pa ograjen. Izven tega prostora pa se kaznjenci ne smejo kretati. Nikake ograje ali meje ni. In tudi čez noč ostajajo barake odklenjene. Če pa kakega begunca po neuspelem pobegu ujamejo, ne sme več računati, da bo kdaj deležen najvišjega privilegija, da bo prišel v delovno kolonijo.

Življenje v teh skupnostih temelji na prostovoljni samodisciplini. Obstajajo pravila za red, za obnašanje in delo. Toda nič ni, kar bi govorilo o prisilnosti. Doslej ni bil zabeležen niti en spor med kaznjenci — kot celoto in osebjem, kot nam pravi direktor te delovne kolonije. Nasprotno, reden pojav je, da tistega, ki se ne ravna po predpisih, njegovi tovariši nikoli ne vzamejo v zaščito.

V koloniji so trdni predpisi za določeno delovno dobo in dnevnico, ki jo mora kaznjenec dobiti. Seveda ne more nihče razpolagati z vso svojo dnevnico, z vsem svojim zaslužkom. 25 odst. se odtrže za kritje stroškov v koloniji. Del zaslužka gre za pomoč družini kaznjenca. 10 odstotkov se hrani za dan, ko bo kaznjenec zapustil kolonijo. Ostalo pa se mu izroči za vsakdanje stroške.

Uprave zaporov imajo pravico predlagati, da se neki kaznjenec pošlje v delovno kolonijo. Na poti v kolonijo kaznjenca ne spremlja nihče. Kaznjenec enostavno dobi odlok o premestitvi in gre na določeno mesto na lastno roko, brez spremstva. Človeka presenetijo podatki o razmeroma majhnem številu poskusov pobega. Prav tako presenečajo podatki o zelo majhnem številu onih kaznjencev, ki zaradi nediscipline morajo ponovno v zapor. V prvi polovici lanskega leta je bilo v delovnih kolonijah 1085 delavcev - kaznjencev. 673 delavcev kaznjencev je bilo osvobojenih, 352 jih je še v njih, le 68 kaznjencev so ponovno vrnili v zapor, ker se pač niso primerno obnašali.

Na delovnih akcijah, so, kot smo že rekli, kaznjenci iz zaporov in kršilci raznih predpisov, predvsem prometnih predpisov, ki smo jih imenovali «promilaši». Zvečer se vsa ta pisana družba zabava in to tako razni razumniki, kot tudi najpreprostejši delavci. Prisostvujejo predavanjem, čitajo časopise in podobno. Ne stanujejo pa vsi v istih barakah. Zakaj? Navadni kaznjenci, torej oni iz zaporov, so se pritožili, da se ne počutijo prav med visoko izobraženimi intelektualci. To je bila njihova obrazložitev, toda smatra se, da je skupno življenje le čez dan dovolj, da se prevzgojijo tudi tako imenovani «boljši».

Manjši del kaznjencev so «promilaši», ki jih Finci, kot kaže, zelo ostro kaznujejo. Povprečje kazni znaša okoli štiri mesece. So pa tudi «promilaši», ki morajo odsedeti ali bolje «oddelati» deset mesecev, pa tudi leto dni. Med slednje spadajo predvsem oni, ki so v raznih prometnih incidentih spravili v nevarnost tuje življenje ali tujo lastnino.

V barakah ni udobja, pravzaprav ga je le malo: tu je postelja, tu je stolica za vsakega posameznika, velika skupna miza in skupna pralnica odnosno umivalnica z omaricami za obleko in perilo. Za čistočo in higieno morajo skrbeti kaznjenci sami. Okoli barak so lehe s cvetjem. Promilaši so n. pr. za svojo barako kupili tudi rdeče zavese, moderno polico za knjige, po stenah barake pa visijo njihove risbe, akvareli. Ko smo si ogledovali barako, je bil v njej le en «prebivalec», ki je sicer v življenju uradnik na nekem ministrstvu. Na delo ni šel, ker se ni počutil dobro.

V takšnih finskih kolonijah pa naletite na še eno vrsto kaznjencev. So to očetje, ki zapustijo svoje otroke, pa naj gre za zakonske ali nezakonske otroke. Zanimiv je poskus nekaterih finskih občin, ki so v Ridasjaerviju ustanovile kolonijo za tovrstne kršilce zakonov. Seveda pridejo sem na daljšo ali krajšo dobo tudi ženske-matere, ki so zapustile svoje otroke. Te se ukvarjajo z ročnim delom, z vezenjem in pranjem perila, medtem ko morajo moški delati ali na posestvu, kjer redijo živino, ali pa v mizarski delavnici. Zaslužek, ki ga vsak tu dobi, gre ves za kritje neplačane alimentacije ženi, možu odnosno otrokom. Največji dolžnik v tej delovni koloniji je nekdo, ki mora plačati dolg 80.000 novih mark. Najmanjši pa je dolžan vsega 50 mark.

Če kak «pozabljiv» oče ne izpolni svoje obveznosti za vzdrževanje otroka v roku treh mesecev, imajo občinski organi pravico, poslati ga v kolonijo. Čeprav so tu na delu kaznjenci najrazličnejše starosti — od 17. do 68. leta — so vsi podvrženi isti prevzgoji in isti disciplini. V tej koloniji je okoli sto takšnih očetov, med njimi tudi nekaj bogatašev.

Skozi to finsko delovno kolonijo gre na leto okoli tisoč kaznjencev, od katerih je okoli 80 odst. moških. Za ženske so postavili nov internat, ki je zelo lepo urejen in krasno obarvan, kar dokazuje o velikem smislu Fincev za lepoto. Toda ne le za lepoto...

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 5. SEPTEMBRA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Ameriški odmevi; 12.15 Zavojevalci gora; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.40 Ansambel «Tamburica»; 15.00 «Volan», oddaja za avtomobiliste; 15.30 «Sodnikova hči», napisal Jurčič, dramatiziral Kumer; 16.20 Orkestri; 16.45 Koncert; 17.20 Vatikanski koncil; 17.30 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Slovenski skladatelji; 18.55 Folklorna glasba; 19.15 Počitniška srečanja; 19.30 Pevci in ritmi; 20.00 Športna tribuna; 20.45 Skladbe Vinka Vodopivca; 21.00 Vabilo na ples;

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Operetni program; 13.40 Istrske pesmi; 13.50 Pianista Russo in Safred; 14.10 Prisluhnimo jim.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.40 Ansambli in orkestri; 14.30 Kulturni zapiski; 14.40 Veseli planšarji; 15.30 Zabavna glasba; 16.15 Pevci; 16.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Klasiki; 17.00 Izbrali ste; 17.40 Jazz; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje R. Anthony; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.45 Popevke; 10.00 Operna antologija; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.15 Ital. plesi; 11.30 Čajkovski: Capriccio italiano; 11.45 Skladbe za godala; 13.25 Večni motivi; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.30 Oddaja za bolnike; 16.30 Operna glasba s plošč; 17.25 Izžrebanje loterije; 17.30 Koncert za mladino; 19.05 Plesna glasba; 20.25 G. Dessi: «Una giornata di sole»; 21.00 Ital. melodije; 22.00 Poroke stoletja.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.40 Poje Pavla; 9.00 Ital. pentagram; 9.15 Ritmi; 9.35 Poletje v mestu; 10.35 Nove ital. pesmi; 12.00 Orkestri; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.15 Najnovejše plošče; 15.35 Koncert; 16.00 Rapsodija; 16.50 in 17.50 Plesna glasba; 17.35 Izžrebanje loterije; 18.35 Vaši izbranci; 21.00 Program iz New Yorka.

III. program

18.30 Likovna umetnost; 19.00 Prejeli smo; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Na programu Weber; 21.20 Italijanski pesniki; 21.30 Simf. koncert.

Slovenija

7.15 Glasbena srečanja; 8.05 Naši starejši skladatelji; 8.25 Iz koncertov in simfonij; 9.00 Počitniško popotovanje; 9.15 Nekaj pesmi; 9.30 Zabavna glasba iz SZ; 10.15 Jug. pevci popevk; 10.30 Pesmi in plesi; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.25 Lahek glasbeni spored; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Narodno-zabavne melodije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.40 Mešani zbor GM; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Vedri takti; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.10 Iz Verdijevega «Othella»; 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Srečanje z Gershwinom; 20.30 Sobotni večeri; 21.15 Plesni zvoki; 22.10 Oddaja za izseljence; 23.05 Nočni akordi.

Ital. televizija

16.00 Svetovno prvenstvo v kolesarstvu; 18.00 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.45 Sedem dni v parlamentu; 20.15 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Jaguarjev prijatelj; 22.15 Proti strehi sveta; 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Od Jolsona do Marylin Monroe; 22.05 TV prireditev; 22.55 Športne vesti.

Jug. televizija

16.00 Sallanches: Svetovno prvenstvo v kolesarstvu; 19.17 Kaj bo prihodnji teden na sporedu; 19.32 Nenavadni konj Champion — film za otroke; 20.00 Dnevnik; 20.30 Cikcak; 20.45 Ogledalo državljana Pokornega; 21.45 Dick Powell vam predstavlja — film; 22.35 Poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24.5, najnižja 17.4, ob 19. uri 21.6; vlage 66 odst., zračni tlak 1019.6 stanoviten, veter 2 km zahodnik, nebo 2 desetini pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 5. septembra
Lovrenc
Sonce vzide ob 5.30 in zatone ob 18.37. Dolžina dneva 13.07. Luna vzide ob 4.10 in zatone ob 18.43.
Jutri, NEDELJA, 6. septembra
Ljuba

IZREDNA SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Z večino glasov levega centra potrjeno povišanje tarif Acegata

Proti sklepu občinskega odbora so glasovali svetovalci opozicije, ki so povišanja ostro kritizirali - Odbor pooblaščen, da ponovno uvede «zeleni listek» in nekatere druge ugodnosti

Sinoči je bila izredna seja tržaškega občinskega sveta, na kateri je odbornik dr. Verza predložil v potrditev sklep odbora o povišanju prevoznih tarif Acegata in o povišanju najemnine in vzdrževalnine za plinske in vodne števce. Odbornik je te tri sklepe, ki jih je odbor sprejel z nujnim postopkom na osnovi člena 140 občinskega in pokrajinskega zakona, obrazložil in izjavil, da je bil odbor prisiljen to storiti. Poudaril je, da je podjetje Acegat 6. avgusta zahtevalo od občinske uprave 240.000.000 lir likvidnega denarja, ki ga je potrebovalo za plače svojih uslužbencev. Pred to nujnostjo in pred nevarnostjo, da bi uslužbenci ostali brez plače v avgustu, je odbor sklenil dati Acegatu 120.000.000 lir, nato pa takoj odobriti zahtevana povišanja z nekaterimi popravki v korist delavcev, da je podjetje lahko dobilo nekaj več denarja za kritje nujnih izdatkov.

Ta podrobnost je prišla na dan šele na sinočnji seji in jo je ponovil tudi župan v svoji obrazložitvi omenjenih sklepov odbora. Prav tako se je na to nujnost skliceval tudi socialistični svetovalec Pittoni, ki je očital odboru, zakaj ni poprej obvestil časnike in javnost, da je bil sklep o povišanju tarif Acegata sprejet predvsem zaradi tega, ker je podjetje zahtevalo denar za plače svojih uslužbencev.

Prvi med svetovalci je govoril socialist Pittoni, ki je zelo na dolgo utemeljeval, zakaj so socialisti pristali na povišanja prevoznih tarif Acegata in zakaj je bil občinski odbor prisiljen odobriti povišanja na osnovi člena 140. Iskreno in pošteno izjavljamo, je dejal Pittoni, da bi nikoli ne pristali na uporabo člena 140, če bi ne bilo treba sprejeti dejansko nujen ukrep, kot je bil ukrep o povišanju tarif. Nadalje je poudaril, da so se socialisti pet mesecev upirali povišanju tarif, v izključno korist prebivalstva.

Nato je Pittoni dejal, da je bilo o teh povišanjih že mnogo govora. Predvsem pa so ta povišanja dala povod za obrekovalno in neupravičeno kampanjo KPI proti socialistom, ki ni v skladu s sedanjimi obstoječimi odnosi med obema strankama delavskega razreda. Pittoni je tudi obsodil komuniste, da so izkoristili to vprašanje za napad na levi center in da so s svojo močno akcijo znatno vplivali na sindikalno akcijo CGIL.

Potem ko je poudaril, da socialisti nimajo nobene odgovornosti za sedanji položaj v podjetju Acegat in za negativne posledice upravne politike bivših centrističnih odborov, je dejal, da so sprejeli sedanje povišanje tarif samo pod pogojem, da se napravi red v podjetju Acegat. Nadalje je Pittoni dejal, da so na pritisk socialistov ostale stranke odbora sprejele in uveljavile sedanje ugodnosti za delavce, ter je ob zaključku postavil odboru sledeče zahteve: ponovno obnovitev «zelenega listka»; raztegnitev na vse delavce, ki delajo v izmenah, voznih izkaznic, ki veljajo na progi štev. «20»; da je treba delavcem, ki imajo mesečne vozne izkaznice, vrniti denar za neizkoriščane vožnje, če niso izkoristili voženj po 15. dnevu v mesecu zaradi bolezni ali kakega drugega upravičenega vzroka.

Svetovalec dr. Pincherle (PSIUP) pa je že v začetku svojega govora ugotovil, da ta sklep odbora ni zakonit, ker je bil člen 140 izkoriščan za predmet, ki ni bil nujnega značaja. Zato je po ostri pritiki delovanja občinskega odbora in strank levega centra predlagal v odobritev resolucijo, v kateri je rečeno, da je občinski svet ugotovil, da sklep odbora od 13. avgusta ni zakonit, da je odbor nezakonito ravnal in da zato občinski svet izraža svoje nezaupanje v delo občinskega odbora.

Komunistični svetovalec Tonel pa je v svojem govoru najprej ugotovil, da so stranke levega centra v tržaški občini v zadnjih mesecih sprejele sklepe, s katerimi so obremenile prebivalstvo z raznimi davki in višjimi tarifami za 2 milijardi lir letno. To, je dejal Tonel, je edini dosedanji rezultat občinske uprave levega centra. Nato je dejal, da bi moral odbor povišanja tarif Acegata predložiti v odobritev občinskemu svetu, ne pa izkoristiti člen 140. Ugotovil je, da je vodstvo podjetja že 6. marca poslalo odboru predlog o povišanju tarif. Zato je imel odbor 140 dni časa za proučitev zahtev podjetja in za predložitev tega vprašanja občinskemu svetu. Toda občinski odbor je tudi ob tej priložnosti izkoristil odsotnost občinskih svetovalcev, da je lahko podtaknil prebivalstvu višje tarife, kar ni počenjal niti centristični odbor pod vodstvom Bartolija. Nato je še pripomnil, da je župan že enkrat letos s svojo odredbo povišal prevozne tarife zasebnih avtobusnih prog, ne da bi povišanja predložil v odobritev svetovalcem.

Glede stališča socialistov do tega vprašanja pa je Tonel dejal, da je njihovo poročilo, ki so ga svoj čas izdali, da se ne strinjajo s programom sedanje vlade levega centra, v nasprotju s tem, kar delajo v okviru levega centra v tržaški občini. Socialisti s svojo podporo sedanji politiki odbora, ki doslej še ni predložila niti letošnjega proračuna, pristajajo na paraliziranje celotne občinske dejavnosti. Dejstvo, da PSI predlaga razne izboljšave k sedanjemu sklepu, je pozitivno in ga lahko tolmačimo kot samokritiko. Hkrati pa je nesprejemljivo dejstvo, da se še vedno nadaljuje s politiko ignoriranja občinskega sveta in da prav socialisti predlagajo, naj se pooblasti odbor, naj sprejme sklepe glede «zelenega listka» in drugih izboljšav.

Tonel je zaključil z ugotovitvijo, da je koalicija levega centra sedaj prisiljena odobriti razne izboljšave v korist delavcev zaradi močnega pritiska delavcev, sindikalnih organizacij, stavke kovinarskih delavcev ter pobud Komunistične partije.

Za misovcem Morellijem je govoril komunist Radich, ki je obravnaval vprašanje s stališča tržaških upokojencev. Po govornikovih podatkih je v Trstu okoli 43.000 oseb, ki so vezane na zelo nizke pokojnine in ki se bodo morale odreči mestnim prevozom.

Demokristjan Spaccini je skušal utemeljiti upravičenost zvišanja tarif, trdeč med drugim, da so mestni prevozi v Trstu cenejši kot na primer v Bologni ali drugih italijanskih mestih.

Socialist Sinigaglia je dejal, da je sklep občinskega odbora, da se zvišajo tarife, posledica poročila upravne komisije Acegata z dne 6. avgusta. Vprašanje je bilo treba rešiti na podlagi čl. 140 zakona o krajevnih upravah, da bi se zagotovili podjetju ponovni bančni krediti.

Komunist Cuffaro je v svojem govoru kritiziral stališča Spaccinija in drugih svetovalcev levega centra. Dejal pa je, da se strinja s socialistom Pittonijem glede nujnosti, da bi razna podjetja, ki se okoriščajo z mestnimi prevozi (delovna sila, ki prihaja in odhaja z dela), prispevala k finančni utrditvi podjetja, kar pa so komunisti že zahtevali svoj čas.

Nato so sledili govori misovca Guerrierija, socialdemokrata Lovera ter liberalca Morpurga. Splošno pozornost pa je vzbudil govor komunista Calabrie, ki je odločno napadel celotno politiko pri upravljanju Acegata.

Po dolgi diskusiji, ki je trajala pozno v noč in se je zaključila šele danes ob 2.30, je tržaški občinski svet z 31 glasovi svetovalcev KD, PSI, PSDI, PRI in Tolloya potrdil sklep občinskega odbora o povišanju prevoznih tarif Acegata. Proti sklepu pa so glasovali svetovalci KPI, PLI, MSI, dr. Pincherle in Marchesich.

Z istim številom glasov sta bila potrjena sklepa odbora o povišanju najemnin in vzdrževalnine plinskih ter vodnih števcev, ter sklep, ki pooblašča občinski odbor, da ponovno uveljavi navadni jutranji «zeleni listek» in še nekatere druge ugodnosti za delavce. Svetovalci opozicije so protestirali proti temu pooblastilu, ker so menili, da bi moral o tem razpravljati in odločati občinski svet.

Razpravo je zaključil dr. Verza, ki je obljubil, da bo odbor upošteval predlog o imenovanju posebne komisije občinskega sveta za proučevanje proračuna in načrta za obnovitev Acegata ter predlog, da se omogoči upokojencem posebna cena vožnja na vozilih Acegata.

Izjava dr. Marpillera o obisku v Sloveniji

Deželni odbornik za industrijo in trgovino Marpillero, ki je bil skupaj s predsedniki treh trgovinskih zbornic na obisku pri gospodarstvenikih v Sloveniji, je izjavil, da je bil obisk koristen in zanimiv. Rekel je, da se ne bo spuščal v podrobnosti, ker to ne bi bilo sedaj prikladno in umestno. Po njegovem mnenju pa bo nova dežela v prihodnosti učinkovito orodje za okrepitev odnosov in trgovinskih menjav med našimi tržišči in tržišči v Sloveniji. To kaže že bežna proučitev gospodarskih odnosov, do katere je prišlo med obiskom delegacije. Različna politična sistema ne ovirata plodnih gospodarskih pogajanj in stvarnih sporazumov za povečanje menjav.

Odbornik Marpillero je povedal, kako je potekal obisk v Sloveniji, o čemer smo že pisali, ter rekel, da je predsednik gospodarske zbornice Slovenije na koncu sprejema, ki so ga priredili tukajšnji delegaciji, rekel, da ga je obisk zelo razveselil ter izrazil željo po še večjem razvoju gospodarskih in trgovinskih odnosov med našo deželo in Slovenijo. Odgovoril mu je dr. Marpillero, se zahvalil za sprejem in poudaril skladnost pogledov obeh delegacij.

NA VČERAJŠNJI SEJI MINISTRSKEGA SVETA

Vlada odobrila odlok o pordenonskem okrožju

Pod novo okrožje bo spadalo vse tisto ozemlje videmske pokrajine, ki spada pod pristojnost pordenonskega sodišča

Ministrski svet je na včerajšnji seji odobril osnutek zakonskega odloka o pordenonskem okrožju, ki ga je pretekli teden proučila paritetna komisija za izvršilne norme. Seje ministrskega sveta se je udeležil tudi predsednik deželnega odbora dr. Berzanti, ki je orisal sodbo dežele o tem ukrepu, ki uresničuje vrsto zahtev in pričakovanj prebivalstva na desnem bregu Tilmenta. Dr. Berzantija so povabili na podlagi člena 44 deželnega statuta, ki določa, da se predsednik deželnega odbora udeležujejo sej ministrskega sveta, ko obravnava vprašanja, ki se še posebno tičejo dežele. Povabilo je prišlo iz Rima v četrtek zvečer; zato so odložili že sklicano sejo deželnega odbora na prihodnji teden.

Po včerajšnji odobritvi bo izročen sedaj zakonski odlok v podpis predsednika republike. Da se spoštuje rok, ki ga predpisuje čl. 66 statuta, mora predsednik republike podpisati odlok do 11. septembra. Drugi formalnosti, to je registriranje odloka na računskem dvoru in njegova objava v Uradnem listu republike se lahko opravita po omenjenem roku.

Pordenonsko okrožje bo obsegalo vse ozemlje, ki spada pod pristojnost pordenonskega sodišča, k čemur je treba dodati še občine Cimolais, Erto in Casso. Za decentralizacijo bodo pri videmski prefekturi ustanovili poseben oddelek za pordenonsko okrožje, ki mu bo načeloval podprefekt, na kvesturi pa podkvestor. Ko bodo razni državni upravni uradi začeli delovati v Pordenonu, jih bodo ukinili v Vidmu. Datume prehodov bodo določili pristojni državni upravni oddelki.

V nedeljo, 6. septembra proslava ob 34. obletnici ustrelitve bazoviških junakov

Ob 10.30 bo polaganje vencev na grob pri Sv. Ani. Ob 15.30 bo proslava pri spomeniku na strelišču v Bazovici. Proslavo bo otvoril domačin Miro Presel, govorili pa bodo: za Odbor za proslavo bazoviških žrtev Milan Bolčič, za FIAP dr. Bruno Pincherle in za ANPI Giovanni Postogna. Na proslavi bosta sodelovala pevska zbora iz Bazovice in Padrič.

DRASTIČNA ODLOČITEV TRŽAŠKIH MESARJEV

Mesarji so za torek in sredo proglasili zaporo svojih mesnic

Po njihovem zatrjevanju naj bi nobena mesnica ne delala z dobičkom, pač pa celo z izgubo - Zahtevajo ukinitev uradnih maksimalnih cen ali pa uvedbo maksimalnih cen tudi za grosiste

Tržaški mesarji so sklenili proglasiti 48-urno zaporo v torek in sredo. Ta sklep je sprejela večina kategorije, s čemer se je dejansko uprla vodstvu združenja trgovcev z mesnimi izdelki, ki je ponovno odbilo zahtevo po zapori češ, da bi ta bila protiučinkovita in škodljiva za mesarje same. Razlog za to odločitev naj bi po zatrjevanju mesarjev bil v nevzdržnem položaju, v katerem so posamezne mesnice zaradi cen, ki naj bi ne bile več realne. Prizadeti prav tako pravijo, da zaradi neupoštevanja njihovih številnih zahtev pri prefekturnih oblasteh niso imeli druge izbire kot zaporo.

Vest o zapori mesnic, ki je že nekaj dni bila v zraku, so sporočili včeraj dopoldne na tiskovni konferenci, ki so jo napovedali predstavniki združenja trgovcev z mesnimi izdelki s soudeležbo nekaterih predstavnikov vodstva. Sedanji položaj na tržišču z mesom je podrobno orisal ravnatelj Marzotti z zatrditvijo, da je kategorija v bistvu odstavila vodstveni svet in avtonomno odločila zaporo.

Mesarji zatrjujejo v svoji dokumentaciji, da je trenutni položaj resnično zaskrbljujoč in navajajo, da je v maju bila povprečna cena govedine ob zadnji reviziji najvišjih uradno določenih cen 840 lir za kg. Konec julija se je povprečna cena dvignila že na 960 lir, v tem tednu pa so mesarji morali plačati meso že po 1.060 lir kg. Pri tem poudarjajo, da vse od maja do danes cene, ki jih je določil pokrajinski odbor za cene, niso bile spremenjene in da obstaja torej razlika nad 200 lir, ki jo mesarji dokumentirajo s plačilnimi nalogi. Mehanizem, na osnovi katerega so bile določene uradne najvišje cene, predvideva spremembo določenih cen, le če se ugotovijo spremembe nad 20 lir na trgu na debelo. V odkritem nasprotju s tem, kar zatrjujejo mesarji, pa je tehnična komisija pred dnevi ugotovila, da je povišanje na tržišču na debelo znašalo manj kot 20 lir. Očitno je torej, da bi bilo nujno potrebno z obeh strani dokončno razčistiti položaj in se predvsem sporazumeti za enoten sistem pri ugotavljanju cen na debelo, s čimer bi odpadla dosedanja nasprotja ali pa se vsaj ublažila. Mesarji nadalje zatrjujejo, da že nekaj mesecev ni mogoče dobiti na tržiščih določenih kvalitet mesa, kot na primer argentinskega, ki je bilo cenejše od cen na državnem tržišču. Sedaj je mogoče meso nabavljati skoraj izključno na domačem tržišču in v Jugoslaviji, kjer pa cene tudi niso več ugodne, ker so praktično iste kot na italijanskem tržišču.

Predstavniki vodstvenega sveta Združenja mesarjev so včeraj celo trdili, da danes verjetno niti ena mesnica v Trstu ne dela z dobičkom in da delajo celo z izgubo. Mesarji trdijo, da morajo segati po lastnih prihrankih in pa poslovati s posojili, ki jim jih dajejo grosisti. V potrditev tega pravijo, da je samo «Soprozoo» (Zadruga mesarjev za dobavljanje mesa) v tem trenutku izdala mesarjem na drobno za okrog 100 milijonov lir kredita. Tak položaj naj bi trajal že tri mesece. Krizo pa naj bi potrjevalo tudi dejstvo, da so v zadnjih dveh letih morali zapreti 10 mesnic in da se v tem času ni odprla niti ena nova ter da se je število uslužbencev v mesnicah v zadnjih štirih letih zmanjšalo od nad 500 na 236 sedanjih. Med tiskovno konferenco je bil omenjen tudi primer mesnice v Ul. Pascoli, ki jo je lastnik dal v prodajo, ki pa je ni mogel prodati, čeprav je osnovno ceno dva milijona lir znižal na 300.000 lir.

Mesarji v bistvu zahtevajo ukinitev uradno določenih najvišjih cen, ki so bile uvedene v oktobru in ki so povsem zgrešile svoj namen. Mesarji na drobno zatrjujejo v bistvu, da bi z ukinitvijo maksimalnih cen bile nekatere vrste mesa za kupca celo ugodnejše od sedanjih, medtem ko bi se nekatere boljše vrste mesa podražile. V podrejenem smislu pa zahtevajo, naj bi se uradno določene maksimalne cene prikrojile dejanskemu stanju na tržišču na debelo. Prav tako pa naj bi uradne maksimalne cene veljale tudi za grosiste, ki sedaj vedrijo in oblačijo na področju cen.

Stavki kamnarjev in lesnih delavcev

Sindikata kamnarjev in lesnih delavcev sta v okviru vsedržavne stavkovne borbe napovedala po poletnem odmoru vrsto stavk, ker nočejo delodajalci obnoviti delovnih pogodb, ki sta za obe stroki zapadli 30. junija. Zato pozivata sindikata delavce naj strnjeno stavkajo, da prisilijo delodajalce k pogajanjem. Doslej so namreč trdovratno zavračali pogajanja na osnovi delavskih zahtev.

Delavci lesne industrije bodo prvič stavkali 24 ur v sredo 9. septembra, nato pa dva dni 16. in 17. septembra. Zatem se sestanejo vsedržavna tajništva sindikatov, da določijo način nadaljnje borbe. Poleg tega pa so sindikati odredili, da se preneha vse nadurno delo.

Sindikata kamnarske stroke pa sta skupno z vsemi sindikati po vsej državi napovedala 48-urno Če to ne bo še dovolj, bodo sinstavko, ki bo 10. in 11. septembra. dikati po vsej državi napovedali v septembru še druge stavke.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novo:
Jordan Leov: MAK L. 1.800

REKORDNI PREHODI NA TRŽAŠKEM PODROČJU

Skoraj dva milijona oseb je prešlo mejo v avgustu

S potnimi listi je prekoračilo mejo 1.114.658 potnikov, z obmejnimi propustnicami pa 859.482

Promet skozi obmejne prehode tržaškega področja je v preteklem avgustu prekoračil vse dosedanje rekordne številke in to tako glede prehodov s potnimi listi kot s propustnicami. Skupno je prešlo mejo skoro dva milijona potnikov, kar že samo po sebi predstavlja pomemben rekord. S potnimi listi je prešlo mejo avgusta 1.114.658 potnikov, julija letošnjega leta 736.703 in avgusta lanskega leta 965.062. S propustnicami pa so zabeležili 859.482 prehodov, julija letošnjega leta 798.496 in avgusta lanskega leta 794.217 prehodov.

S potnimi listi promet izredno naglo narašča, saj je bilo še leta 1962 zabeleženih v avgustu 456.891 prehodov, lani 965.062 in letos že 1.114.658. Od skupnega števila je letos odpadlo 432.134 prehodov na italijanske državljane (lani 279.238) in 682.524 na tuje državljane (lani 685.823). V letošnjem letu je prišlo torej do bistvene spremembe strukture prehodov s potnimi listi, saj je ostalo število prehodov tujih državljanov skoro neizpremenjeno, odnosno se je rahlo celo znižalo, bistveno pa se je zvišalo število prehodov italijanskih državljanov.

Pa tudi pri številu prehodov tujih državljanov je prišlo do nekaterih pomembnejših strukturalnih izpremememb. Državljani Zapadne Nemčije so sicer še vedno po številu prehodov na prvem mestu, vendar pa je bil zabeležene občuten padec v primerjavi z istim mesecem lanskega leta. Tako je v letošnjem avgustu prešlo mejo 113.500 državljanov Zapadne Nemčije, medtem ko jih je lani bilo 172.400. Podoben je položaj glede Avstrijcev, ki jih je prešlo mejo letos avgusta 72.600, lani pa 94.200. Pri Jugoslovanih pa se je razmerje obrnilo, saj so letos zabeležili 95.000 prehodov jugoslovanskih državljanov, lani pa le 60.600. Pomembnejše število prehodov so zabeležili za francoske državljane (78.700), sledijo Angleži (51.000), Švedi (35.900), Švicarji (35.000), Danci (28.100), Holandci (23.000), Amerikanci (22.900), Belgijci (22 tisoč 900), Norvežani (20.000), in Grki (14.700).

Pomemben napredek je bil zabeležen tudi pri maloobmejnem osebnem prometu, ki se vrši na osnovi propustnic v okviru videmskega sporazuma. Skupno je bilo zabeleženih 859.482 prehodov (lani 794.217), od česar odpade 539.607 prehodov na prebivalce italijanskega področja (lani 463.438) in 319.875 na prebivalce jugoslovanskega področja (lani 330.779).

Število prehodov s propustnicami ni naraslo v takšni meri kot s potnimi listi, kar je povsem logično, saj gre za omejen teritorij in tudi za omejeno število oseb, ki sploh pridejo v poštev za propustnice in ki so v veliki večini propustnice dobili že v preteklih letih. Tudi tukaj pa je občutna izpremenjena struktura prehodov, saj se je občutno zvišalo število prehodov prebivalcev italijanskega obmejnega področja, medtem ko se je število prehodov jugoslovanskega področja celo nekoliko znižalo.

Med obmejnimi prehodi je po številu prehodov (s propustnicami in potnimi listi) na prvem mestu blok pri Škofijah s 413.500 prehodi (lani 324.800), sledi blok Fernetiči 211.300 (lani 251.800) in blok Pesek 70.900 (lani 50.700). Za temi tremi mednarodnimi bloki pa so po številu prehodov (tokrat samo s propustnicami) naslednji bloki: Lipica 49.800, Sv. Jernej 45.000, Repentabor 14.500, Prečnik 12.200, Čampore 9.700, Cereji 6.900, Sv. Barbara 5.600.

Padec po stopnicah

Na delu se je včeraj popoldne po 14. uri ponesrečil 23-letni delavec Paolo Bonetti iz Ul. D'Alviano 74, ki je zaposlen pri podjetju Lorenzi iz Ul. U. Foscolo, ki gradi neko poslopje v Ul. Slataper. Ko je šel po stopnicah navzdol je padel na tla. Pri padcu si je zlomil desno dlan ter se pobil po levi roki. Na ortopedskem oddelku se bo moral zdraviti okoli 15 dni.

VČERAJ POPOLDNE NA MIRAMARSKEM DREVOREDU

Avto se je zaletel v motor in hudo ranil železničarja

Ob 15. uri so ga sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo zaradi zloma zatilja in številnih ran

Včeraj ob 15. uri so sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo 50-letnega železničarskega kretničarja Giuseppa Micolanija iz Nabrežine - Kamnolom št. 27. Med drugim so mu ugotovili zlom zatilja, šok in rane na obrazu in po drugih delih telesa. V bolnišnico so ga pripeljali z rešilnim avtom RK. Micolani se je peljal po Miramarskem drevoredu proti Grljanu, ko se je zaletel obenj od strani avto GO 20697, ki je vozil v isti smeri. Pri krmilu je bil 59-letni Attilio Dos iz Tržiča.

Sod padel na delavca

Delavec Carlo Nadrak iz Škednja, Ul. del Panbianco 82, je zaposlen v čistilnici Aquila v Žavljah. Včeraj nekaj pred 16. uro je v bližini podjetja spremljal voz, ki je bil naložen z napolnjenimi sodi, ki bi jih morali vkrcati na neko ladjo. Po nesreči se je tovor prevrnil in en sod je zadel Nadraka od strani. Takoj so ga z nekim zasebnim avtom odpeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice, kjer so mu zdravniki ugotovili zlom na zunanji strani desnega gležnja. Če bo šlo vse po sreči bo ozdravel v 40 dneh.

Ročica stroja zadela delavca

Na delu se je ponesrečil včeraj zjutraj nekaj po 8. uri na nekem gradbišču v naselju Sv. Sergeja zidar Andrej Sosič, star 59 let z Opčin, Ul. Nazionale 144. Ko je skupaj z nekaterimi drugimi delavci podjetja Porfirio, ki ima svoj sedež v Pasaži Protti 4, montiral majhen žerjav, je po nesreči zdrsnil lesen drog, ki je podpiral stroj. Ta se je nenadoma nagnil ter oplazil Sosiča z ročico, na srečo le od strani.

Ponesrečenca so takoj prepeljali v bolnišnico z rešilnim avtom RK. Pri pregledu so mu zdravniki ugotovili močno podplutbo na podaljšku desne zatilnice, podplutbe in praske na desnem boku ter na spodnjem delu hrbta. Možne so tudi trebušne poškodbe. Če bo šlo vse po sreči, bo Sosič ozdravel v 10 dneh.

Policijska obhodnica naložila 26 glob

Preteklo noč je patrulja uslužbencev kvesture skupno s cestno policijo in mestnimi redarji opravila z avtom obhod po mestnih in predmestnih ulicah ter pregledala večje število javnih lokalov in ustavila 79 avtomobilistov ter 37 motociklov. Pri tem je naložila 26 glob, od katerih 1 za motenje nočnega miru.

Sprejemi na deželi

Predsednik deželnega sveta dr. Rinaldini je sprejel včeraj v palači Modello na vljudnostnem obisku generalnega inšpektorja zbora javne varnosti in voditelja IV. področja mejne policije Rosaria Cimina, s katerim se je prisrčno razgovarjal.

Predsednik Rinaldini pa je bil snoči v gosteh pri konzulu ZDA, ki je priredil sprejem na čast poveljnika ameriške pomorske eskadre, ki se mudi v Trstu.

Z vespo v avto

Na sprejemnem oddelku splošne bolnišnice so včeraj ob 15.25 nudili prvo pomoč 33-letnemu varilcu Umbertu Papagnu iz Ul. Orlandini 24, ki se je ponesrečil pri prometni nezgodi na Trgu Sv. Jakoba. Nekoliko prej se je Papagno peljal z vespo TS 17143 v smeri proti Sv. Soboti. Na vogalu z Ul. S. Zenone je trčil v avto TS 53859, ki ga je upravljal Bruno Pause in ki je prihajal iz Ul. S. Zenone. Zaradi trčenja je Papagno padel na tla ter se pobil po levi rami in desnem kolenu. Ozdravel bo v osmih dneh.

Včeraj ob 10.15 so sprejeli na nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice 72-letno Antonio Giorgi iz Ul. Coroneo 1. Ženska se bo morala zdraviti v bolnišnici 8 dni zaradi poškodb, ki jih je dobila pri padcu po stopnicah poslopja št. 48 v Drevoredu 20. septembra, kamor je šla obiskat neke znance. Že priletna ženska se je pri padcu poškodovala po zatilniku ter dobila lažji pretres možganov.

Z avta so odvili vseh pet koles

Hudo škodo je neznan tat prizadejal 38-letnemu Germanu Visintinu iz Ul. Fabio Severo 142, ki je parkiral svoj avto fiat 600 TS 62515 v bližini svojega doma. Neznan tatič se je pred tremi dnevi ponoči polastil avta ter ga odpeljal neznano kam. Predvčerajšnjim zjutraj je Visintin prijavil tatvino policijskim oblastem v Ul. Cologna. Nekaj ur pozneje pa je spet prišel na policijsko postajo ter povedal, da je našel avto na Opčinah. Toda v kakšnem stanju? Tat, ki ga ni motil nihče, se je polastil vseh petih koles ter raznega drugega orodja. Škoda, ki jo je Visintin utrpel, znaša okoli 70.000 lir. Policijske oblasti menijo, da gre v tem primeru za organizirano tatinsko skupino, ki krade take dele avtomobilov, ki se lahko prodajajo brez skrbi.

Z zida je padel

Precej huda nesreča se je pripetila 58-letnemu delavcu Giovanniju Rabassiju, ki stanuje v barakah škedenjske železarne.

Bilo je nekaj pred 17. uro, ko je Rabassi delal v notranjosti železarne. Ko je šel po nizkem zidu, je po nesreči padel z višine 1 metra. Pri padcu se je pobil po levi strani prsi ter dobil verjetno kostne poškodbe. Ozdravel bo v 25 ali 30 dneh.

Obvestilo izletnikom v Ljubljano

Potovalni urad «Aurora» obvešča vse prijavljence za izlet v Ljubljano dne 6. septembra, da bodo avtobusi vozili po naslednjem voznem redu :

AVTOBUS št. 1:
odhod izpred potovalnega urada «Aurora», Ul. Cicerone 4, točno ob 7. uri.

AVTOBUS št. 2:
enako kot zgoraj.

AVTOBUS št. 3:
odhod iz Križa (avtobusna postaja) točno ob 6. uri, nato postanek na Proseku (avtobusna postaja) Odhod iz Trsta ob 7. uri.

AVTOBUS št. 4:
odhod iz Vižovelj (pred železniško postajo) točno ob 6. uri. Postanki v Cerovljah, Prečniku, Šempolaju (na križišču pri gostilni) in Nabrežini (na glavnem trgu).

AVTOBUS št. 5:
odhod iz Saleža (pri spomeniku) točno ob 6. uri. Postanki v Zgoniku (pred županstvom), Malem Repnu (pri pilu) in v Briščikih (pri gostilni Milič).

AVTOBUS št. 6:
odhod s Katinare (za Lonjer) točno ob 6. uri. Postanki v Bazovici (pred cerkvijo), Padričah (pri cerkvici), Trebčah (na trgu) in Opčinah (na križišču Bazovske in Narodne ul.).

AVTOBUS št. 7:
odhod iz Doline (na trgu) točno ob 6. uri. Postanki v Boljuncu (na trgu), Borštu (avtobusna postaja), na Ključu za Ricmanje.

Vse izletnike prosimo, da bodo točni, ker avtobusi zamudnikov ne bodo čakali!

Ograja padla na 4-letnega otroka

Štiriletni Livio Furlan s Trga Libertà 9 je bil včeraj okoli 14. ure s svojim očetom v Ul. Flavio Gioia. Nenadoma je malček hotel splezati na ograjo, ki meji na železniški tir. Malčkovo plezanje pa se je slabo končalo, ker se je nosilec iz betona nenadoma porušil ter podrl nanj. Oče je takoj poskrbel za prevoz otroka v bolnišnico z zasebnim avtom. Zdravniki so ugotovili, da je malček utrpel pri nezgodi razne praske in podplutbe na obeh sencih, na desni strani čela ter na kolenih. Poleg tega je dobil tudi lažji pretres možganov. Sprejeli so ga na nevrokirurški oddelek.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

4. septembra 1964 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 68-letni Teodoro Gianacopulo, 79-letna Ana Primo, 69-letni Giovanni Kalcic, 78-letni Antonio Visintini, 67-letni Attilio Pietro Caforio, 58-letni Pietro Poldrugo, 71-letna Giulia Draina, 68-letna Marina Belletti por. Bura, 60-letna Ana Polli por. Skele, 86-letna Maria Radin vd. Pavat.

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(od 31. 8. do 6. 9.)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Centauro, Ul. Buonarroti 11; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Mizzan, Trg Venezia 2; Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Vielmetti, Borzni trg 12;

NOČNA SLUZBA LEKARN
(od 31. 8. do 6. 9.)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Vielmetti, Borzni trg 12; Miani, Drevored Miramare 117.

Mali oglasi

FANTA za trgovino jestvin išče Tavčer, Piazza Vico št. 3.

Poletne prireditve

Miramarski grad — Predstavi «Luči in zvoki» ob 21. in ob 22.15. «Maksimilijan in Karlota» v italijanščini. Avtobusna zveza s Trga Goldoni.

VERDI

Dubravka Tomšič v Verdiju

V četrtek, 10. sept. ob 21. uri bo v gledališču Verdi drugi simfonični koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom dirigenta Pera Drejerja in s sodelovanjem pianistke Dubravke Tomšič. Program obsega skladbe Musorgskega, Čajkovskega in Sibeliusa.

Prodaja vstopnic se bo začela v ponedeljek.

Kino

Nazionale 16.00 «L'inafferrabile Primula Nera» Technicolor. — Sledijo barvne slikanice.
Arcobaleno 16.00 «Sfida sotto il sole» Barce De Luxe. Ursula Andress, John Derek, Aldo Ray. Prepovedano mladini.
Excelsior 16.00 «Le voci bianche» Technicolor. Paolo Ferrari, Anouk Aimee, Vittorio Caprioli. Prepovedano mladini.
Fenice 15.30 «O.S.S. 117 minaccia Bangkok» Eastmancolor. Kerwin Mathews, Anna Maria Pierangeli.
Grattacielo 16.30 «Viva Las Vegas» Metrocolor. Elvis Presley, Ann Margret.
Alabarda 16.30 «Donne calde di notte» Technicolor. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.30 «I fratelli senza paura» Technicolor. Ann Blyth, Robert Taylor.
Aurora 16.30 «I pistoleros di Casa grande».
Cristallo 16.30 «Chi giace nella mia bara?» Prepovedano mladini.
Capitol 16.00 «Appuntamento tra le nuvole» Technicolor.
Garibaldi 16.30 «Venere selvaggia» Technicolor. Jeanne Valerie.
Impero 16.30 «Il marmittone».
Moderno 15.30 «Sfida al O.K. Corral» Technicolor. Burt Lancaster, Kirk Douglas.
Astra 16.30 «Le frontiere dell'odio».
Vittorio Veneto Revija odlikovanih in nagrajenih filmov. 17.00 «Sapore di miele» Dora Bryan, Robert Sthepen. Nagrajen v Cannesu in v Karlovih Varih.
Astoria 17.00 «Rapsodia» Technicolor. Elizabeth Taylor.
Abbazia 16.00 «No passaran» Peter Van Eyck.
Ideale 15.30 «L'uomo dalla maschera di ferro» Technicolor. Silva Koscina, Jean Marais.

KINO NA PROSTEM

Arena Diana (Ulica Revoltella, fH. št. 11) 20.30 «L'isola della violenza» Technicolor. James Mason, Neville Brand.
Satellite (Naselje sv. Sergija, filobus št. 21. Se ponov· prvi del) 20.00 «Rocco e i suoi fratelli» Renato Salvatori, Alain Delon, Annie Girardot. Prepovedano mladini.
Paradiso 20.00 (dve predstavi) — «Mr. Hobbs va in vacanza» Scopecolor. James Stewart.
Skedenj 20.00 «Oro per i Cesari» — Technicolor. Jeffrey Hunter, Milene Demongeot.

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes, 5. t. m. ob 20. uri barvni Cinemascope film:

ORO PER I CESARI

(ZLATO ZA CESARJE)

IGRAJO: **Jeffrey Hunter, Milene Demongiot**

V JAVNEM PARKU NA PONČANI

FESTIVAL «L'UNITÀ»

od danes, ob 17. uri do ponedeljka, 7. t. m.

SOBOTA: 20.30: Nastop istrske folklorne skupine **«Piran-Portorož»**, koncert **«Zbora tržaških delavcev»**, filmske predstave, «Večer diletantov».

NEDELJA: 16.00: Koncert pevskega **zbora iz Trebč-Gropade**, ob 17.30: tombola, ob 18.30: govorita **Emanuele Macaluso** (član tajništva KPI) in **posl. Maria Bernetič**. Ob 19.30: ples, filmske predstave, «Večer diletantov».

PONEDELJEK: ob 20.30: Glasbena predstava **«Nuovo canzoniere italiano»** — «L'Italia l'è malada», s sodelovanje pevca Michela Straniera in drugih, koncert pevskega **zbora «Vesna» s Križa**, filmske predstave in zaključek «Večera diletantov».

Poslovali bodo kioski s pijačo in jedačo (cvrte ribe, «čevapčiči» itd.)

Berginc Franc

UVOZ - IZVOZ in PREDSTAVNIŠTVA

TRST - ULICA IMBRIANI, 8 - TEL. 28-748

- KOVINO, RUDNINO
- STROJE
- ELEKTRIČNI MATERIAL
- ORODJE
- TEHNIČNI MATERIAL
- GRADBENI MATERIAL
- PREMOG
- KEMIČNE IZDELKE
- KRZNO IN USNJE
- TEKSTILNE PROIZVODE

✝

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš predragi

Josip Sardoč

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 17. uri v Zgoniku iz cerkve na pokopališče.

Žalujoči: žena, hčere, zetje in vnuki

Salež, 5. septembra 1964.

STRANKE SO ŽE V PRIPRAVLJALNI FAZI

Novembra volitve v pokrajinski svet in v svete petih okoliških občin

V devinsko-nabrežinski in v dolinski občini volitve prvič po proporcionalnem sistemu - Tudi razdelitev pokrajinskih svetovalcev po proporcionalnem sistemu

Po vsej verjetnosti bodo v naši pokrajini 8. in 9. novembra volitve v tržaški pokrajinski svet in istočasno tudi volitve v vseh okoliških pet občinskih svetov z izjemo tržaške občine. Vse kaže, da bo do teh volitev prišlo, saj je bila menda edina zapreka v obolelosti predsednika republike in v eventualni izvolitvi novega predsednika, medtem ko se sedaj zdravje Segnija naglo zboljšuje.

Letošnje jesenske volitve bodo zanimive iz več razlogov. Predvsem se bodo tako volitve v pokrajinski svet kot v okoliške občinske svete izvedle na osnovi novih volilnih zakonov, ki so prinesli nekaj bistvenih sprememb.

Volitve v pokrajinski svet se bodo vršile na osnovi že veljavnega zakona od 10. septembra 1960 št. 962, ki spreminja volilni sistem na tak način, da določa ustanovitev istega števila volilnih okrožij, kot je izvoljenih pokrajinskih svetovalcev. Pri zadnjih pokrajinskih volitvah v Trstu je bilo izvoljenih 24 svetovalcev in od tega 16 neposredno v volilnih okrožjih, 8 pa z ostanki. Z odlokom vladnega generalnega komisarja od 3. marca 1961 pa so ustanovljena nova volilna okrožja in to 21 v Trstu in nato volilno okrožje Devin-Nabrežina, Milje ter Dolina.

Razdelitev pokrajinskih svetovalcev bo potekala po proporcionalnem sistemu, tako da bo vsaka stranka imela proporcionalno število glasov izvoljenih svetovalcev. Volilna okrožja bodo prišla v poštev le še pri določevanju svetovalca, ki bo izvoljen in izvoljeni bodo tisti svetovalci, ki bodo na listi svoje stranke prejeli v svojem okrožju največje število glasov.

S tem novim načinom razdelitve mest v pokrajinskem svetu bo seveda prišlo tudi do nekaterih bistvenih sprememb v odnosih med strankami, kar pa je težko predvideti brez zelo podrobnih in zapletenih proučevanj dosedanjih volilnih izidov.

Do bistvenih sprememb bo prišlo tudi pri volitvah v dveh največjih slovenskih občinah: devinsko - nabrežinski in dolinski, ki imata obe več kot po 5 tisoč prebivalcev in kjer bo sedaj v veljavi proporcionalni sistem, medtem ko bo ostal v repentaborski in zgoniški občini v veljavi dosedanji večinski sistem.

Do sedaj je namreč prejela v vseh štirih slovenskih okoliških občinah večinska lista 2/3 vseh mest v občinskem svetu, ostale pa je prejela druga list. Po novem pa bo v devinsko-nebrežinskem in dolinskem občinskem svetu prejela vsaka lista proporcionalno število mest s prejetimi glasovi.

To pa pomeni, da po vsej verjetnosti v obeh omenjenih občinah ne bo več večinskih list občinske enotnosti, temveč da bodo vse stranke in volilne grupacije nastopile samostojno. To pa istočasno tudi pomeni, da bo volilna kampanja prvikrat mnogo bolj vroča in tudi mnogo bolj zagrizena, kot je bila pri preteklih občinskih volitvah.

Do volitev je sicer še precej časa, vendar pa so stranke že pričele s pripravljalnim delom in iskanjem stikov z drugimi strankami. Uradno so prvi spregovorili demokristjani, ki so o tem vprašanju razpravljali v četrtek na seji izvršnega odbora, kjer so že napovedali bitko, da pridejo v upravo obeh največjih slovenskih občin. To seveda z lastnimi silami ne morejo narediti in se sklicujejo na «sodelovanje demokratičnih sil», da se odvzameta občini «komunistom». Pri tem je treba ugotoviti bistveno netočnost v njih izvajanjih, saj ti dve občini do sedaj ni upravljala nobena stranka in so bili svetovalci izvoljeni na osnovi širših list, v katerih so bili zastopani različni politični predstavniki.

Krava zabodla kmetovalca

Že pred tremi dnevi ob 18.30 zvečer 2. septembra, se je precej hudo poškodoval posestnik Alojz Milič iz Malega Repna 17, ko je v domačem hlevu privezoval kravo k jaslim. Iz neznanih razlogov se je druga krava, ki je bila v bližini, splašila ter ga sunila z rogovi.

Spočetka se je zdelo, da poškodbe, ki jih je Milič dobil, niso težjega značaja, toda včeraj se je njegovo stanje toliko poslabšalo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico z rešilnim avtom RK. Sprejeli so ga na oddelek za pljučno kirurgijo, kjer so mu ugotovili številne zlome na rebrih na levi strani prsi ter verjetno poškodbe na dihalnih organih. V bolnišnici se bo moral zdraviti okoli 20 dni.

PETO ZASEDANJE O PREVOZNIŠTVU

Cestno omrežje v Italiji se mora prilagoditi evropskemu

Danes pojdejo predavatelji in slušatelji na izlet v Jugoslavijo

S predavanjem dr. inž. Bernierija, ki mu je sledila zanimiva razprava, se je zaključil drugi teden dela 5. mednarodnega zasedanja o prevozništvu držav Skupnega evropskega tržišča. Po predavanju in razpravi so odšli predavatelji in slušatelji na ogled pivovarne Dreher. Danes pojdejo predavatelji in slušatelji na izlet v Jugoslavijo. Predavanja se bodo zopet pričela v ponedeljek zjutraj s poročilom dr. W. Stabenowa iz Bruslja, ki bo govoril o splošnih konkurenčnih pogojih v prevozih.

V svojem včerajšnjem predavanju je inž. Bernieri govoril o tehnični in organizacijski prilagoditvi italijanskega cestnega omrežja zahtevam infrastruktur evropskega gospodarstva.

Predavatelj je orisal važnost cestnega omrežja za evropsko gospodarsko integracijo. Omenil je obveznosti, ki jih je Italija sprejela na tem področju z rimsko pogodbo o SET ter pojasnil vsebino ženevske konvencije o cestnem prometu z dne 19. septembra 1949. Se posebno se je zaustavil pri izjavi o gradnji cest za mednarodni promet ter orisal tehnične značilnosti evropskih cest. Poudaril je tudi poseg Evropske gospodarske skupnosti s priporočili v letih 1960-61 in spomenico o skupni politiki prevozov ter akcijski program iz leta 1962 v zvezi z infrastrukturami cest.

Predavatelj je nato orisal delo ministrstva za prevoze za izboljšanje cestnega omrežja v Italiji ter nakazal rezultate. Poudaril je, da niso evropske države dovolj skladno delale načrtov za gradnjo cest, zaradi česar je prišlo do ozkih grl, ki se morajo odstraniti, če se hoče pospešiti promet. Sploh pa bi morali poenostaviti birokratsko proceduro pri uresničenju načrtov za graditev cest. Doseči je treba skladje med državnimi in mednarodnimi interesi, kar se evropskega cestnega omrežja tiče. Pomanjkanje koordinacije ima namreč negativne posledice.

Predavatelj je zatem analiziral promet po evropskih cestah in sposobnost teh cest, da ga prenesejo. Nato je nakazal značilnosti raznih cest, zlasti pa avtostrad. Orisal je tudi glavne smeri evropskih prevozov in prometa ter glavne ceste in med temi tudi tiste, ki gredo skozi predor Velikega Sv. Bernarda in Mont Blanca. Obravnaval je tudi vprašanje avtomobilskih postaj za blago in njihove naloge. Kar se tiče mejnih prehodov, se je dotaknil carinskih konvencij za prevoze blaga «TIR». Svoje predavanje je zaključil z zahtevo po ukrepih za izboljšanje cest in cestnega prometa v okviru evropske gospodarske integracije.

Vespist v kolesarja

Ob 13.40 so prepeljali na nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice dva mladeniča, ki sta se laže poškodovala pri prometni nezgodi do katere je prišlo nekaj po 13 uri na vogalu Ulic Giotto in Gatteri.

Ob omenjeni uri se je 20-letni Guido Bertoldi iz Ul. Catullo 7 peljal po Ul. Gatteri v smeri proti Ul. Battisti s svojo vespo TS 30692. Na vogalu z Ul. Giotto je trčil v kolesarja Francesca Brunija iz Ul. Colonna 2. Zaradi trčenja sta motorist in kolesar padla na tla ter se več ali manj poškodovala. Oba so prepeljali v bolnišnico z rešilnim avtom RK.

Bertoldi, ki je kuhar po poklicu, je pri nezgodi dobil zlome na levi lični kosti ter razne rane in podplutbe na levi strani lica. Bruni pa se je poškodoval po desnem sencu ter utrpel lobanjsko travmo in delno izgubo spomina. Poleg tega si je zlomil tudi desno ključnico. Bertoldi bo ozdravel v dveh ali treh tednih, a Bruni v 30 dneh.

VESTI IZ KOPRSKEGA OKRAJA

V ponedeljek začetek pouka na osnovnih in srednjih šolah

Število učencev na italijanskih šolah v rahlem porastu

Kot drugod po Sloveniji, se bo tudi v koprskem okraju začel v ponedeljek pouk na slovenskih in seveda tudi na italijanskih osnovnih in srednjih šolah. Oblasti so v tej zvezi sprejele vrsto ukrepov za olajšanje pouka in za večji priliv otrok v šole vseh vrst. Tako je socialni fond za šole na Koprskem sklenil razdeliti učencem prvih in drugih razredov osnovnih šol zastonj vse potrebne šolske knjige, v naslednjih letih pa bodo knjig deležni zastonj tudi učenci višjih razredov. Razdeljevanje zastonjskih knjig so morali letos omejiti predvsem zato, ker spada koprski okraj med tiste, ki imajo v vsej Jugoslaviji najvišji odstotek šolskih otrok. V prvih in drugih razredih osnovnih šol bo te ugodnosti deležnih nad 1100 otrok. Pomemben je tudi ukrep, da bodo tiste otroke, ki stanujejo več kot 3 km od šole, zastonj prevažali v šole. Uresničitev teh ukrepov bo stala občinsko skupnost nad 40 milijonov dinarjev.

V zvezi z začetkom pouka so zanimivi nekateri podatki o stanju italijanskega šolstva v koprskem okraju. Na splošno se bo v letošnjem šolskem letu število učencev na teh šolah okrepilo. V osmih razredih osnovne šole v Piranu bo letos okrog 80 učencev, ni pa izključeno, da se jih bo naknadno vpisalo še več. Od teh jih bo z novim šolskim letom v prvem razredu 5. Italijansko gimnazijo v Piranu bodo letos obiskovali štirje dijaki, medtem ko so jo lani trije. Od teh bo eden v prvem, dva v tretjem in eden v četrtem razredu, v drugem pa ne bo letos nobenega.

Italijansko šolo v Izoli bosta letos obiskovala s 15 novimi vpisanimi skupno 102 učenca, v Kopru pa 105, kar je 4 manj kot lani. Gimnazijo v Kopru bo obiskovalo 18 dijakov ali eden več kot lani. Od teh jih bo letos v prvem razredu 6. V gospodarskem inštitutu v Izoli bo 25 dijakov, od katerih 9 v prvem razredu, skupno pa štirje več kot lani.

V ponedeljek se bo začel v Izoli tudi pouk za italijanske vajence. Pouk se vrši v treh turnusih po tri mesece. V ponedeljek se bo začel pouk samo v drugem turnusu, katerega bodo obiskovali štirje dijaki. Turnus se bo zaključil 13. marca, 15. marca pa se bo začel pouk v prvem turnusu, v katerega pa se še niso vpisali učenci, ker še niso vstopili v delovno razmerje.

Kino na Občinah

predvaja danes, 5. t. m. ob 18. uri avanturistični Agascope-technicolor film:

La freccia e il leopardo

(PUŠČICA IN LEOPARD)

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 5. t. m. ob 19.30 uri film:

IL PROCESSO DI VERONA

(PROCES V VERONI)

IGRAJO: Silvana Mangano, Frank Wolff, Vivi Gioi in Salvo Randone.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 5. t. m. ob 19.30 uri film Dina De Laurentisa:

IL BOOM

IGRAJO: Alberto Sordi, Gianna Maria Canale in veliko drugih.

Goriško-beneški dnevnik

NA GORIŠKEM SE VEČAJO POSLEDICE GOSPODARSKE KRIZE

V podgorski tekstilni tovarni nameravajo odpustiti 300 delavk?

Vest se je včeraj razširila med gospodarskimi in sindikalnimi krogi

V gospodarskih in sindikalnih krogih se je včeraj razširila uradno nepotrjena vest, da namerava ravnateljstvo podgorske tekstilne tovarne odpustiti 300 tekstilnih delavk.

Krčenje delovnega časa, odpuščanje in suspendiranje delavcev v goriški pokrajini zavzema vedno večji obseg. Predvčerajšnjim je ravnateljstvo livarne SAFOG sporočilo notranji komisiji, da namerava skrajšati delovni čas v treh oddelkih od običajnih 44 na 40 tedenskih ur; ukrep naj bi se nanašal na 150 delavcev.

Podobne omejitve dela pa so v teku v številnih drugih obratih. V elektromehaničnem oddelku (OET) v Tržiču so uvedli tri skrajšane delovne tednike, tako da delavci delajo po 40, 32 in celo samo 24 ur na teden. V podjetju Montiglio v Marianu, kjer je bilo s proizvodnjo lesnih izdelkov zaposlenih 180 oseb, so vse delavce poslali na cesto. Omejitve dela sta uvedli tudi podjetji Vriz in Venturini.

Še prav posebno zaskrbljujoč položaj je v gradbeništvu. Še pred kakšnim letom je bilo v Gorici in okolici vse polno majhnih in večjih gradbišč; danes je slika popolnoma drugačna. Stavbe so zgrajene, novih pa ne gradijo. S tem je hudo prizadeta stroka zidarskih delavcev.

Razumljivo je, da vzbujajo sedanje razmere zaskrbljenost med delavci, ki ne morejo z gotovostjo računati, če bodo jutri zaslužili kruh za svoje družine.

Kriza v bombažnem oddelku podgorske tekstilne tovarne traja že vet mesecev, morda tudi leto dni. Težave se pojavljajo s prodajo proizvodov na tržišču. V tem je vzrok, zakaj naj bi se lastnik obrata odločil za tako drastičen ukrep.

V oddelku za umetna vlakna so boljši pogoji. Nikakršnih težav nimajo s prodajo proizvedenega materiala, ker je po njem na trgu veliko povpraševanje. Zaradi konjunkture na tem področju nameravajo celo razširiti obrat ter vanj namestiti nove stroje, vendar naj bi se občinska uprava upirala takšni zamisli ravno zaradi bojazni, da bi novi stroji še bolj zastrupili že itak smrdeče ozračje, ki se ob različnih vremenskih pogojih širi na različne strani, proti mestu ali Majnici.

Pri padcu s kolesa si je zlomil nogo

Včeraj dopoldne ob 10. uri se je zatekel v goriško bolnišnico 48-letni Ivan Spangher, brezposelni delavec, ki stanuje v kazermetah na Svetogorski cesti v Gorici. Zdravniki so mu ugotovili zlom leve noge ter so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju. Spangher je izjavil, da je padel s kolesa že dva dni prej in se pri padcu poškodoval.

Tekstilni stroj mu je zmečkal roko

Včeraj zjutraj okrog 1.40 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 39-letnega Ivana Kocino, doma iz Moše, Ul. Lucinico 5, ki se je malo prej ponesrečil pri delu v podgorski tekstilni tovarni. Zdravniki so mu ugotovili globoko rano in več zlomov na podlakti leve roke ter so ga pridržali za 30 dni na zdravljenju. Kocina je povedal, da se je ponesrečil v oddelku za umetna vlakna, kjer mu je tkalni stroj potegnil roko med dva valjarja, ki sta mu jo stisnila.

Natečaj za službo 246 strojepiscev

Z ministrskim odlokom, ki nosi datum 20. junija t.l. in je bil objavljen v Uradnem listu št. 194 od 8. avgusta t.l. je bil razpisan javen natečaj z izpitom za 246 službenih mest strojepiscev 5. razreda pri notranjem ministrstvu. Pismeni izpiti se bodo vršili po vseh glavnih pokrajinskih mestih dne 14. do 16. januarja 1965.

Prošnje na kolkovanem papirju je treba predložiti na prefekturi do 17. t.m. Eden izmed zmagovalcev bo dobil službo v Gorici. Podrobnejša pojasnila na prefekturi v Gorici.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

UGOTAVLJATA GOSTOTO PROMETA

Poveljstvo mestnih stražnikov je včeraj zjutraj pričelo s štetjem vozil, ki se peljejo skozi tri najprometnejša goriška križišča, da bi ugotovilo gostoto prometa. Po štiri osebe je namestilo na križiščih pred Garibaldijevo, Verdijevo in D'Atrijevo kavarno. Štele so vse voznike motornih vozil in kolesarje, ki so med 8. uro zjutraj in 13. uro peljali čez križišče s katerekoli strani. Štetje se bo nadaljevalo še nekaj dni. Služilo bo poveljstvu mestnih stražnikov pri nadaljnjih ukrepih za varnost prometa, istočasno pa njegovo hitro odvijanje. Z današnjim dnem bodo preštevanje vozil uvedli tudi na križišču pred županstvom, da bi dobili sliko o gostoti prometa na tem delu mesta, kjer bodo v kratkem odprli podaljšek Rimske ulice.

NA SESTANKU NAŠIH ZASTOPNIKOV V LJUBLJANI

Inž. Rigonat proučil možnost sodelovanja industrijskih podjetij

Gospodarski predstavniki naše dežele, ki jih je na vinsko razstavo povabil predsednik Zbornice za gospodarstvo Slovenije, so si ogledali letališče Brnik in Ljubelj

Trgovinska zbornica iz Gorice je včeraj objavila tiskovno sporočilo o sestanku gospodarskih predstavnikov dežele Furlanije-Julijske krajine z gospodarskimi predstavniki Slovenije. Sporočilo pravi, da so predsednik trgovinske zbornice inž. Rigonat, rag. Barnaba in dr. Poterzio obiskali mednarodno vinsko razstavo v Ljubljani na povabilo predsednika Zbornice za gospodarstvo iz Ljubljane Jermana.

Ogledali so si novo slovensko letališče Brnik ter modernizacijo mednarodne ceste preko Ljubeljskega prelaza. Po sestankih z jugoslovanskimi oblastmi, katerim so prisostvovali tudi deželni odbornik za industrijo in trgovino odv. Marpillero ter predsedniki treh trgovinskih zbornic, je inž. Rigonat proučil možnosti sodelovanja na industrijskem področju z raznimi jugoslovanskimi ustanovami.

Možnosti sodelovanja naših podjetij bodo podrobneje proučili na prihodnjih sestankih v Gorici.

Prijateljska tekma Sovodnje - Miren

Le še kak teden manjka do začetka tekmovanja za pokrajinsko prvenstvo diletantov in vse ekipe se pripravljajo za prvi nastop. Tudi nogometaši iz Sovodenj so odigrali doma že več trening tekem. Za jutri pa so povabili na prijateljsko srečanje v Sovodnjah nogometaše iz bližnjega Mirna. Tekma se bo pričela ob 16. uri.

RESOLUCIJA POKRAJINSKEGA ODBORA

ENEL naj bi obdržal področno upravo v Gorici

Reorganizacija upravnega odbora in razni upravni sklepi

Preteklo sredo zvečer se je sestal pokrajinski upravni odbor na svojo redno tedensko sejo pod predsedstvom dr. Chientarolija, katere so se udeležili tudi vsi odborniki. Seja je bila zanimiva tudi zato, ker so na njej preuredili in izpopolnili upravni odbor. Po odstopu odv. Devetaga, ki je bil izvoljen za deželnega svetovalca in dr. Marchesinija, sta ostali v odboru dve mesti prazni. Svetovalec Fabrizio (KD) je bil izvoljen za odbornika za zdravstvo in pokrajinsko umobolnico, kot drugi pa je prišel v odbor svetovalec Zorzenon (PSDI), ki bo opravljal splošne posle. Za podpredsednika pa je bil izvoljen Giuseppe Lucio Grigolom kot najstarejši odbornik.

Odborniki so nato odobrili vrsto ukrepov v korist pokrajinskih uslužbencev, zlasti glede izrednih dopustov, periodičnega poviška plač, podaljšanje službenega odnosa itd. Odobrili so tudi izplačilo zaslužka živinozdravnikom za njihovo delo v borbi proti brucelozi in jetiki med govejo živino. Prav tako so odobrili izplačilo stroškov za posetev mladih ribic v Doberdobsko jezero in potok Versa, ter razne druge izdatke.

Predsednik je nato poročal o korespondenci med pokrajinsko upravo in kompartimentalnim vodstvom ENEL v Benetkah ter o razgovorih z ravnateljem furlanskega področja te ustanove. V skladu s tem je odbor soglasno odobril posebno resolucijo, v kateri se sklicuje na pismo od 7. avgusta letos, s katerim se ukinja področno ravnateljstvo ENEL v Gorici. V resoluciji se ugotavlja, da je bila Gorica že od samega začetka sedež električne družbe SELVEG do njenega podržavljenja. Dalje navaja, da je upravni odbor ENEL dne 7. februarja sprejel sklep o ustanovitvi conskih področij po pokrajinah in bi s tem v skladu moral biti podrejen okoliš Gradeža Gorici, v kolikor spada pod njeno pokrajinsko območje.

Če še upoštevamo, da sta Videm in Pordenone dobila področno upravo in da je bila goriška pokrajina hudo prizadeta v drugi svetovni vojni, izraža pokrajinski odbor željo, naj bi ne ukinili upravnega področja ENEL za Gorico in naj se ta uprava raztegne tudi na del področja bivše Furlanske električne družbe.

Presedniku pokrajine je odbor poveril nalogo, naj napravi vse potrebne ukrepe za dosego tega cilja.

TURISTIČNE VESTI IZ NOVE GORICE

Folklorna skupina «Rožanc» in RTV oddaja v Bovcu

V nedeljo mednarodni šahovski turnir - Cesta na Lokve zopet odprta - Razpoložljiva ležišča

Čeprav so glavni poletni meseci za nami, pa je tudi na Goriškem turistična sezona še vedno v polnem teku. To velja zlasti za Bovec, kjer bodo imeli v bližnjih dneh vrsto prireditev za tuje in domače goste.

Tako je za danes, v soboto 5. t.m., napovedano gostovanje folklorne skupine «Tine Rožanc», za katero vlada precejšnje zanimanje. Pravtako so v polnem teku priprave za mednarodni šahovski brzoturnir, ki bo jutri, v nedeljo 6. t.m. in za katerega se je prijavilo poleg številnih domačih tudi več ekip iz Italije in Avstrije. Gre za nastop ekip iz obmejnih mest treh sosednjih držav. Med drugimi bodo nastopili šahisti iz kavarne Bratuš in Garibaldi v Gorici ter šahisti iz Trsta in Cedada. V torek, 8. t.m. pa bo RTV Ljubljana organiziral pravtako v Bovcu javno radijsko oddajo.

Goriška turistična zveza iz Nove Gorice sporoča tudi, da je cesta Nova Gorica - Preval in dalje proti Lokvam zopet odprta za reden promet.

Kar se razpoložljivih ležišč po raznih hotelih in gostiščih tiče, imajo v Alp hotelu v Bovcu na razpolago 35 postelj, v hotelu Planinski orel v Trenti 30, v hotelu «Soča» v Soči 20, v Logu pod Mangartom v hotelu Mangart 12 in v hotelu Zvezda v Kobaridu pa 25 postelj. V Novi Gorici je na razpolago 50 ležišč v Park hotelu, 16 na Kekcu, 12 na Skalnici; v hotelu Sabotin pa bo dne 5. in 6. t.m. vse zasedeno. Tudi na Lokvah je dovolj prostora.

NA POBUDO CENTRA ZA RAZVOJ GORIŠKIH BRD

Zanimivi predavanji o vinarstvu za kmete na Oslavju in v Števerjanu

Velika važnost in nujnost zadružne povezave vinogradnikov

V prostorih gostilne «pri Tildi» na Oslavju je bil v četrtek zvečer sestanek oslavskih vinogradnikov, ki ga je sklical Center za gospodarski razvoj in zadružništvo v Brdih. Ker je bilo napovedano zanimivo predavanje o sodobdobnem vinarstvu, se je odzvalo precej domačih gospodarjev.

V uvodu je odbornik za kmetijstvo pri pokrajinski upravi Vezil spregovoril nekaj besed v slovenščini ter se opravičil, da bo nadaljeval v italijanščini, ker da slovenščine ni dovolj vešč. Nato je na kratko obrazložil namen in pomen Centra za gospodarski razvoj Brd, s posebnim ozirom na pospeševanje ustanavljanja in delovanja prostovoljnih zadrug med vinogradniki in sadjarji tega področja, ki so postale nujno potrebne za obrambo vinogradnika pred izkoriščanjem. To velja zlasti za boljšo prodajo pridelkov. Pri tem je navedel organizacijo v severnih državah, kjer je npr. na Nizozemskem združenih v takih zadrugah nad 90 odstotkov kmečkih proizvajalcev. Opozoril pa je, naj ne pričakujejo kakšnih naglih čudežev in poudaril, da je največ odvisno od pobude kmetovalcev samih, ki so pri tem neposredno prizadeti. Pokrajinska uprava in tudi posamezne občinske uprave tega področja so pokazala svojo pripravljenost za resno in smotrno delo. Za sedaj manjka samo še pristanek ene občine, nakar bo Center začel redno delovati.

Nato je spregovoril dr. Ivo Fornasiero, ki je enolog pri vinski kleti Castello di Spessa v Kaprivi. Govoril je o pripravah na trgatev s posebnim ozirom na pripravo prikladne posode ter pri tem priporočal obiranje grozdja v zabojčke, ker je za vino mnogo boljše kot pa čebri, kjer začne mošt prezgodaj kuhati. Govoril je nadalje o tem, kdaj je najbolj prikladen čas za trgatev.

Precej obširno so razpravljali o predelavi grozdja v mošt in vino. Pri tem so domačini stavili predavatelju številna vprašanja, na katera je dajal potrebna pojasnila, zlasti kar se tiče ukrepov za odstranitev prevelike kisline, ali za njen dodatek, kjer jo je premalo. Govoril je tudi o pripravi glivic, ki so potrebne pri kipenju mošta, o primerni toploti v kleti in o moštu, ki pri vrenju ne sme prekoračiti 28 stopinj Celzija.

Ob zaključku predavanja so se pomenili še o letošnji letini in o prodaji starega vina ter o raznih drugih problemih, ki tarejo briške vinogradnike.

Prisoten je bil tudi župan iz Kaprive Marangon, ki je dal nekaj koristnih napotkov glede osmic.

Podobno predavanje je Center pripravil dan prej, v sredo, v prostorih osnovne šole v Števerjanu. Tudi tu je bila udeležba precejšnja in so prisotni vprašali predavatelja za marsikatero pojasnilo.

Prav bi bilo, če bi Center organiziral še več podobnih predavanj in si po možnosti preskrbel tudi predavatelje, ki so vešči jezika domačinov, da ga bodo bolje in laže razumeli.

PO PODATKIH OBMEJNE POLICIJE

177.000 prehodov v avgustu na goriškem mejnem sektorju

S propustnicami 125.000 prehodov, s potnimi listi pa nekaj nad 52.000

V mesecu avgustu je šlo skozi prehode goriškega mejnega sektorja 124.924 lastnikov propustnic: vstopilo je 81.921 jugoslovanskih, izstopilo pa 43.003 italijanskih državljanov. V primerjavi z mesecem julijem je promet s propustnicami nekoliko porasel.

Z dvolastniškimi izkaznicami je šlo čez mejo 2403 italijanskih in 11.843 jugoslovanskih kmetovalcev. S propustnicami pa so zabeležili naslednji promet: navadne propustnice — 39.060 italijanskih in 66.627 jugoslovanskih državljanov, posebne propustnice — 1485 italijanskih in 305 jugoslovanskih državljanov, izredne propustnice — 55 italijanskih in 24 jugoslovanskih državljanov. S tranzitno propustnico je šlo čez italijansko ozemlje 3122 jugoslovanskih državljanov iz Brd.

S potnimi listi so zabeležili naslednji promet: izstopilo je 14.452, vstopilo pa 13.334 italijanskih državljanov. V istem času je izstopilo 11.544, vstopilo pa 13.107 tujcev.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Osem mesecev zapora „tepistoma" iz Tržiča

Pijana sta se upirala karabinjerjem

Goriško okrožno sodišče je včeraj obsodilo na osem mesecev zapora pogojno dva mladeniča iz Tržiča, ker sta se upirala organom javne varnosti ter jih žalila; prisodilo jima je še denarno kazen.

Aldo Ulian in Luciano Vischi, stara 18 let, oba iz Tržiča, sta se ga 17. julija letos napila ter s svojim nasilnim obnašanjem škodovala ugledu karabinjerja Emilia Tonina. Mladeniča so odpeljali v vojašnico, kjer sta svoje nasilje stresala tudi nad častniki ter agenti PS, ki so ju aretirali. Nadlegovala sta baristko Silvio Brandolin v baru «Italia»; posebno Vischi je bil neukrotljiv, ker je bil do kraja natreskan.

Na včerajšnjem procesu sta zanikala obdolžitve, češ da sta se nad Brandolinovo znašala zaradi tega, češ da ju je slabo postregla. Vischi je še pristavil, da se je branil, ker so z njim slabo ravnali in se je moral braniti. Ulianu so očitali, da se je upiral prevozu v vojašnico.

Državni pravdnik dr. Caputi je dejal, da sta oba mladeniča zakrivila kazniva dejanja in da sodišče z njima ne sme poznati usmiljenja, ker sta «tepista» in sta zaslužila najstrožjo kazen.

Ulianov odvetnik Boni je zahteval, naj se njegov klient oprosti zaradi pomanjkanja dokazov ali pa se obsodi z vsemi oprostitvenimi ugodnostmi zakona. Vischijev odvetnik Bonadonna pa je dejal, naj se obdolženec oprosti zaradi pomanjkanja dokazov za vse obtožbe razen za pijanost, za katero naj se uporabijo oprostilni zakoni.

Sodišče je izreklo strogo kazen: vsakega je obsodilo na 8 mesecev zapora; Ulianija na 14.000, Vischija pa na 26.000 lir globe; kazen je pogojna.

Predsednik sodišča dr. Cenici, stranska sodnika Mancuso in Fabiani; državni pravdnik Caputi; zapisnikar Genovese.

Kino

VERDI. 16.30: «I tre da Ashiya». Yul Brynner in Richard Widmark. Ameriški cinemascope v barvah.
Zadnja predstava ob 22.

CORSO. 17.00: «La battaglia di fort Apache». Lex Barker in Pierre Brice. Cinemascope v barvah.

VITTORIA. 17.30, zadnja ob 21.30: «La lancia che uccide». Spencer Tracy in R. Wagner. Ameriški cinemascopski film v barvah.

CENTRALE. 17.00: «La rivolta di Frankenstein». P. Cushing in D. Lamond. Ameriški film technicolor. Mladini izpod 14. let prepovedan.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Goorici lekarna KUERNER na Korzu Italia, 10, tel. št. 25-76.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 26.6 stopinje ob 15.30 in najnižjo 11.8 stopinje ob 6.10. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 70 odstotkov.

šport šport šport šport šport šport

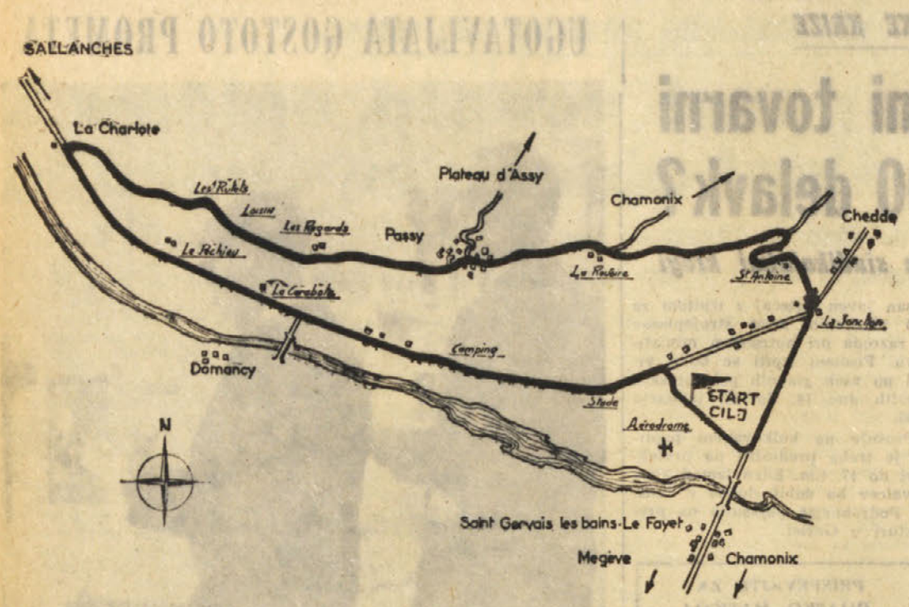

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

PRIMORJE (Ajdovščina) - KOPER otvoritvena tekma druge slovenske nogometne lige

Aleksander Lukež tajnik vzhodnoevropskega distrikta

V nedeljo se začne nogometno prvenstvo tudi v drugi slovenski nogometni ligi, v kateri nastopata primorska zastopnika Koper in ajdovsko Primorje. Naključje je Tekma bi morala biti v Kopru, stopnika srečata že v prvem kolu, ker gostuje izolski Delamaris. Zavendar je tam igrišče zasedeno, nogometaši pomerili v Ajdovščini to se bodo ajdovski in koprski veliko zanimanje in funkcioni. Za tekmo je po Vipavski dolini narji Primorja ne skrivajo optimizma glede končnega izida. Res je namreč, da je Primorje v odlični formi, saj je v dveh prijateljskih tekmah Nova Gorica komaj rešila neodločen rezultat. O formi Kopra ne moremo reči nič gotovega. Nogometaši so se sicer pripravljali pod vodstvom novega trenerja Prašnikarja, vendar ne vsi enako intenzivno, tako da o homogenosti moštva ne moremo govoriti. Sicer pa bo nedeljsko srečanje samo dalo odgovor ali sta optimizem Ajdovščine in pesimizem Kopra upravičena.

Po nedeljskem porazu Delamarisa na domačem igrišču s Svobodo, se igralcev ni lotilo malodušje. Že vnaprej so vedeli, da v prvih kolih ne bo lahko, saj je moštvo zapustilo več standardnih igralcev in si morajo pomagati deloma z mladinci, deloma pa z nekaterimi starejšimi igralci. Kljub vsemu upajo, da bodo ob intenzivnih treningih hitro premagali krizo. Glavna odlika moštva, to je borbenost, je še zmeraj ostala in glede tega ni kaj očitati igralcem. Nedeljsko tekmo so izgubili pravzaprav le zaradi pomanjkljive kondicije posameznikov, predvsem pa zaradi neizdelanega koncepta igre. Končno je poraz zakrivilo tudi dejstvo, ker je manjkal v ekipi Kostič, ki je bil doslej v ekipi najuspešnejši strelec.

Iz Sanrema se je vrnila jugoslovanska ekipa, ki se je udeležila evropskega prvenstva jadrnic Snipe. Ekipo je vodil nacionalni sekretar SCIRA za Jugoslavijo Aleksander Lukež iz Kopra. Njega so v Sanremu izvolili za tajnika novoustanovljenega vzhodnoevropskega distrikta. Ta distrikt bo velikega pomena za razširitev jadranja v razredu Snipe za vso Vzhodno Evropo in Balkanski polotok. V distriktu sta zaenkrat le Jugoslavija in Turčija, vendar pričakujejo v kratkem vključitev Romunije, Madžarske, Češkoslovaške in Grčije, morda pa tudi Bolgarije, kjer se je jadranje v zadnjem času precej razvilo. Na sestanku nacinonalnih sekretarjev v Sanremu se je tudi govorilo, da bo prihodnje evropsko prvenstvo jadrnic Snipe čez dve leti v Jugoslaviji. V koliko bo le-ta ponudbo zavrnila, pa bo prvenstvo na Švedskem. V primeru, da bo prvenstvo v Jugoslaviji, se bo potegoval predvsem Koper, ker so v koprskem zalivu idelane vetrovne razmere.

DANES IN JUTRI V KOPRU

Mednarodni turnir v namiznem tenisu

Poleg jugoslovanskih in češkoslovaških igralcev, bo nastopila tudi ekipa tržaškega Bora

KOPER, 4. — Jutri se bo ob 16.30 začel v telovadnici pri osnovni šoli na Bonifiki v Kopru zanimiv mednarodni namiznoteniški turnir, na katerem bodo nastopili nekateri najboljši igralci Evrope. Med igralci bomo videli državnega prvaka Češkoslovaške Staneka, ki je osmi v Evropi, nadalje petega igralca na lestvici najboljših Čehoslovakov Kodernjača, dalje državnega reprezentanta Jugoslavije Vecka, odlični češkoslovaški igralci Bosovo in Senkovo, ki sta na 2. in 3. mestu v Češkoslovaški. Nastopila bo tudi državna prvakinja Jugoslavije Pirčeva in druge.

Na turnirju bodo nastopile kompletne ekipe Slavije iz Prage in Lokomotive iz Bratislave, ljubljanske Olimpije, tržaškega Bora in Partizan iz Škofij. Organizator turnirja je Partizan iz Škofij, ki je zadnja leta pokazal največjo aktivnost med vsemi namiznoteniškimi društvi na Primorskem.

Jutri v soboto, bo turnir desetorice žensk, takoj zatem pa dvoboj Slavja (Praga) in Partizan (Škofije). V nedeljo se bo turnir nadaljeval že dopoldne.

MEDNARODNI NOGOMET

Odhod Interja (v Buenos Aires) in Bologne (v Bruselj)

BUENOS AIRES, 4. — Enajstorica Interja je danes prispela v Buenos Aires, kjer bo 9. t. m. nastopila v prvi tekmi za svetovni pokal z Independiente. Herrera je izjavil, da bo tekma zelo težka. Vodstvo argentinskega kluba bo jutri povabilo na kosilo predstavnike Interja. Popoldne bodo Italijani prisostvovali prvenstveni tekmi Boca Junior-San Lorenzo de Almagro.

* * *

BOLOGNA, 4. — Enajstorica Bologne je odpotovala v Bruselj, kjer bo 9. t. m. igrala tekmo za pokal evropskih prvakov z Anderlechtom. Nocoj so Bolonjčani, ki so nastanjeni 30 km od belgijske prestolnice, prisostvovali srečanju za prvenstvo Anderlecht-Antwerp.

ŠZ BOR

ATLETIKA

Na današnjem atletskem tekmovanju v Trstu bodo nastopili naslednji atleti: KRIZMAN, CESAR, ŠVAB, FUCKA, SEDMAK, JANKOVIĆ — Začetek tekmovanja ob 14.30.

Na tekmovanju, ki bo jutri v nedeljo tudi v Trstu, bodo nastopili: KOSUTA ALEKSANDER, RAPOTEC BORIS in SIMONETA BORIS. — Začetek ob 8.30.

Drugi dan svetovnega kolesarskega prvenstva

Zjutraj ženske, popoldne pa amaterji v cestni vožnji

Jurij Uršič odpotoval z italijansko reprezentanco v Pariz

SALLANCHES, 4. — V Albertvillu prevladuje mir, na katerega so bili vajeni, dokler niso začeli prihajati kolesarji, ki so se spoprijeli na 100 km dolgi ekipni vožnji na kronometer in seveda tudi gledalci, ki so bučno sledili poteku dirke. Zato pa je bolj živahno v Sallanchesu, kjer bo jutri drugo in tretje dejanje letošnjega svetovnega kolesarskega prvenstva v cestni vožnji.

Zjutraj in sicer ob 9.30 bodo začela dekleta, ki se bodo z železnimi konjički pognala na pot, ki jih bo pripeljala po 5 krogih to je 58 km do cilja. Kmalu po opoldnevu bodo šli na pot amaterji, v nedeljo pa bodo profesionalni kolesarji zaključili letošnji spored cestnih voženj.

Vsi pogledi so zato uprti na krožno progo Mont Blanca Sallanches-Poissy. Ta proga, ki je pod gorskim velikanom, je zelo vabljiva, a tudi naporna. Zato menijo, da bo tokrat zmagal najboljši kolesar, ki se bo znašel tudi v najboljši formi. Tudi najbolj čislani tekmovalci bodo imeli trdo delo, ker bo proga, ki jo bodo morali amaterji prevoziti 16-krat, profesionalci pa 25-krat, brez dvoma kaj kmalu izločila bolj šibke.

Start bo na cesti letališča. Kolesarji bodo morali najprej prevoziti 4 km in 600 m po ravnini in takoj nato se bodo po ovinku na desno znašli pred 2 km in 800 m dolgim vzponom do Passy. Po mnenju kolesarjev, ki so v preteklih dneh preizkusili cesto in proučevali razne podrobnosti, je ta del tekmovalne proge najtežji in tudi najbolj naporen. Brez dvoma bo ta vzpon pripomogel kakemu kolesarju, da bo zbežal glavnini. Po Passyju bo skoraj 3 km dolg spust in nato 1 km ravnine, ob koncu katere je 370 m ravne ceste, kjer bo cilj. Da bi preprečili zmešnjavo cilja, kot se je zgodilo lani v Renaixu, so prireditelji razdelili cesto, seveda le z znaki na tleh, na štiri proge.

Jutrišnje tekmovanje bo potekalo kakor sledi:

— ob 9.30 start žensk — 5 krogov za 58 km

— ob 12.30 start amaterjev — 16 krogov za 185,600 km.

Radio bo oddajal na drugem programu ob 17.15, TV pa na prvem kanalu od 16. do 17.30.

Start profesionalcev bo v nedeljo ob 9. uri. Ti bodo prevozili 25 krogov za skupno 290 km.

* * *

MILAN, 4. — Nocoj je odpotovala z letališča Linate v Pariz italijanska amaterska reprezentanca, ki se bo udeležila svetovnega kolesarskega prvenstva v dirkališčnih panogah. Pod vodstvom tehničnega komisarja Guida Coste, zdravnika, mehanikov in maserjev, so v Pariz odpotovali Angelo Damiano, Sergio Bianchetto, Giovanni Pettenella in Giordano Turrini, ki bodo nastopili v hitrostni vožnji, dalje Luigi Roncaglia, Attilio Benfatto, Virginio Greco, Vincenzo Mantovani, Carlo Rancati, Franco Testa in naš goriški rojak Jurij Uršič. Ti bodo nastopili v zasledovalni vožnji, medtem ko bosta v vožnji za motorji nastopila Italo Donadi in Antonio Carniel, ki sta danes odpotovala skupno z motociklistoma Muellemannom in Dagnonijem.

Prva mavrična majica za Italijane

Dalla Bona, Manza, Guerra in Andreoli, ki so v četrtek premočno zmagali v ekipni vožnji na kronometer in si tako osvojili svetovni amaterski naslov v tej panogi

Totocalcio

Roma - Torino	X 2 1
Alessandria - Juventus	2 X
Bari - Foggia Inc.	2
Brescia - Mantova	2 1
Livorno - Cagliari	2
Modena - LR Vicenza	2
Monza - Milan	2
Napoli - Messina	1
Palermo - Catanzaro	1
Parma - Sampdoria	2
Pro Patria - Varese	X 2
Spal - Fiorentina	2 X
Verona - Venezia	1 X 2

TOTIP

1. — prvi	1 1
drugi	2 X
2. — prvi	1 1
drugi	X 2
3. — prvi	1 1
drugi	2 X
4. — prvi	1
drugi	2
5. — prvi	X 1 2
drugi	X 1 X
6. — prvi	1 2
drugi	2 1

ŠE 35 DNI DO TOKIA

Sovjetska atletika pred olimpiado

Odlični rezultati na državnem prvenstvu

V Kijevu se je pred dnevi zaključilo sovjetsko prvenstvo v lahki atletiki, na katerem je nastopilo nad 700 atletov iz vseh 15 zveznih republik, iz Moskve in iz Leningrada. To je bil praktično zadnji javni nastop atletov SZ pred olimpiado. Tekmovanje je bilo seveda tudi izbirno za sestavo olimpijske ekipe. Po srečanju SZ-ZDA v Los Angelesu se je razširilo mnenje, da so sovjetski atleti letos v slabi formi in da bodo na svetu v Tokiu. Prvenstvo v Kijevu je take govorice popolnoma demantiralo in vzrok katastrofalnega poraza sovjetskih atletov proti ZDA je le v začetni fazi priprav. Sovjeti so namreč letos vse investirali v olimpijske igre in so se v Los Angelesu predstavili še nepripravljeni. Splošen vtis državnega prvenstva je, da bodo olimpijski atleti prav v Tokiu dosegli vrhunsko formo in formi ustrezne uspehe.

Pri moških svetovnih rekordov ni bilo, rezultati pa so bili, če ne odlični, pa vsaj zelo dobri. Presenečenj je bilo precej, zaznamovan pa je bil tudi dolgo pričakovan prodor mlajših sil.

Največje presenečenje je pripravil stari Savlakadze, zmagovalec rimske olimpiade v skoku v višino z 216 cm, ki je po dveh letih odmora izboljšal osebni rekord na 217 cm in premagal nič manj kot Brumela. Poraz Brumela je vsekakor velika senzacija in v SZ so gotovo zaradi tega močno zaskrbljeni. V primeru, da bo Brumel v Tokiu slabo skakal, je poleg Savlakadzeja, ki preživlja drugo mladost, izvrstno pripravljen tudi Poljak Czernik (2,20). Lepo odkritje prvenstva je 19-letni Skvorcov, ki je premagal letvico na 211 cm.

Nepričakovano dobro se je v Kijevu odrezal tudi Bolotnikov na 10.000 m. To je njegov letošnji drugi podvig. Prvič je s 13'39"6 na 5000 premagal Avstrica Clarka, sedaj pa je na 10.000 m zabeležil 28'39"6, četrti čas svoje dolge kariere. Za zmagovalcem so bili odlični še Dutov 28'40" in Ivanov 28'40"6. Ta trojka bo v Tokiu mnogo pomenila in iz nje bi moral priti vsaj eden nagrajenec. Mnogo slabše čase so sovjetski dolgoprogaši dosegli na 5000 m. Slo pa je verjetno le za tek za zmago in ne za rezultat. Nič manj kot na 10.000 m se niso sovjetski tekači izkazali na 3000 m z zaprekami. Finale tega teka je bil sploh ena najlepših panog na prvenstvu. Kar štirje atleti so pritekli na cilj v slabih dveh metrih razlike. Zmagal je Beljajev z 8'35"4 pred Narodickijem, Komarovom in Aleksjunasom (vsi 8'35"6). Eden od te odlične četvorke bo moral ostati doma, ostali trije pa so vsi zreli za olimpijske kolajne. V krajših tekih čez zapreke je na 110 m zmagal veteran Mihajlov, ki je s 13"8 kandidat za olimpijske finale. Njegova borbenost in izkušnje iz prejšnjih let pa dajejo upati tudi na eno kolajno. Na progi 400 m z zaprekami je padel sovjetski rekord. Bivši svetovni rekorder Litujev (50"4 v l. 1953) je dobil naslednika v Anisimovu, ki se je s 50"3 uvrstil letos takoj za Američani in ima torej realne možnosti za osvojitev ene kolajne na Japonskem. Anisimov se letos odlikuje predvsem v hitrosti, saj je na progi 200 m z zaprekami dosegel 22"8, le 3 desetinke sekunde za svetovnim rekordom.

Po zadnjih rezultatih kaže, da se je v SZ razjasnilo tudi med sprinterji. Državno prvenstvo je prineslo rezulate, ki bi pomenili uspeh v vsaki razviti deželi v teh disciplinah. Na 100 m je na primer zmagal Politiko z izenačenim sovjetskim rekordom 10"2, za desetinko sekunde slabša pa sta bila Ozolin in Tujakov. Dobro je šlo tudi na 200 m, kjer sta Politiko in Zubov dosegli 20"9. Jasno je, da sovjetski sprinterji s svojimi časi še niso dorasli Američanom in najboljšim Evropejcem. Zanje bi bila že uvrstitev v finale velik uspeh. Hitra štafeta, ki bo verjetno tekla v postavi Politiko, Zubov, Tujakov in Ozolin, pa bo nedvomno odigrala v Tokiu svojo vlogo. Pred leti je sovjetska štafeta s kratkim predajnim prostorom in z nekaj počasnejšimi tekači tekla 39"4. Odkar so uvedli za 10 m daljši predajni prostor so se rezultati izboljšali tudi za 5 desetink sekunde. Sovjetska četvorka letos še ni imela važnih nastopov in njen najboljši čas je komaj 39"8. Splošno mnenje je, da lahko Politiko, Zubov, Tujakov in Ozolin z brezhibnimi predajami dosežejo 39" ali celo desetinko manj. S takim časom pa se v Tokiu lahko zmaga. Na zadnjih dveh olimpijskih preizkušnjah je SZ obakrat osvojila srebrno kolajno. Izboljšala se je tudi kvaliteta na 400 m. Arhipčuk ni sedaj edini atlet SZ, ki teče pod 47 sekundami in na državnem prvenstvu je osvojil komaj drugo mesto. Premagal ga je Bičkov s 46"7, 46"8 pa je poleg Arhipčuka tekel še Sopšin. Tudi kot posamezniki Sovjeti še niso svetovni mojstri, njihova štafeta 4x400 pa bo nedvomno solidna ekipa, zrela za finalni tek.

Medtem ko na 1500 m SZ ne dohiteva ostale konkurence v svetu, se je krepko povzpel proti svetovnemu vrhu Bulišev na 800 metrov. Pred nedavnim je zabeležil 1'46"9, ki mu za sedaj zagotavlja šesto mesto na svetu. Dobro je na državnem prvenstvu tekel tudi Potapčenko, Telp pa se ni uvrstil med prve tri in je tako zmanjšal svoje možnosti, da obleče državni dres.

BRUNO KRIŽMAN

ODTUINTAM

OLIMPIADA

MONTEVIDEO, 4. — Urugvaj bo poslal na olimpiado v Tokio 25 atletov, ki bodo nastopili v veslanju, jadranju, boksu, košarki in kolesarstvu.

* * *

HONG KONG, 4. — Baklo z olimpijskim ognjem, ki so ga prižgali v Grčiji, so danes na poti proti Tokiu prinesli v Hong-Kong.

BOKS

SAO PAOLO, 4. — Dvoboj za naslov svetovnega prvaka bantam kategorije med sedanjim prvakom Brazilcem Ederjem Jofrejem in izzivačem Jesusom Pimentelom (Mehika) bo verjetno med 17. in 23. oktobrom.

AVTOMOBILIZEM

MONZA, 4. — Surtees je danes z vozilom Ferrari dosegel na treningu za nedeljsko dirko za Veliko nagrado Italije najboljši čas in je progo prevozil s povprečno hitrostjo 212,526 km na uro. Za njim so se uvrstili Gurney z vozilom Brabham, Graham Hill z BRM, Mac Laren na Cooper, Scarfiotti s Ferrari, Clark z Lotus itd.

VATERPOLO

RIM, 4. — Romunska reprezentanca v vaterpolu se bo udeležila od 7. do 17. t.m. skupnih treningov z italijansko ekipo. Romunski vaterpolisti bodo prišli v Rim v ponedeljek zvečer.

ATLETIKA

TRIDENT, 4. — V nedeljo bo v Tridentu ženski atletski miting. Z izjemo nekaterih reprezentank, ki so na treningu v Piacenzi, se bodo mitinga udeležile vse ostale članice italijanske reprezentance. Atletska zveza bo na podlagi izidov sestavila žensko reprezentanco, ki bo 20. t.m. nastopila v Zagrebu v troboju z Jugoslavijo in Francijo.

KOŠARKA

RIO DE JANEIRO, 4. — Vladir Amaury, znan kot košarkarski «Pelè» in kapetan brazilske reprezentance, ki je dvakrat osvojila naslov svetovnega prvaka, je javil brazilski športni zvezi, da iz profesionalnih razlogov ne bo mogel na olimpiado v Tokio.

MARKO WALTRITSCH

Kako je pred 25 leti prišlo do druge svetovne vojne

3.

Tisti generali, ki niso bili prepričani v nujnost vojne, so bili postavljeni vstran. Na čelo armade je Hitler postavil generale Keitla in von Brauchitscha ter admirala Raederja in jim poveril izdelavo vojnih načrtov.

Nekaj dni pozneje se je pričel pohod Hitlerjeve armade. Nemška diplomacija je pritisnila na neodvisno avstrijsko republiko, v kateri pa so se mnogi nacistično nastrojeni ljudje zavzemali za združitev z Nemčijo. Kancler Schuschnigg je še 24. februarja v nekem svojem govoru branil tezo neodvisnosti Avstrije. 9. marca je napovedal za naslednjega 14. marca plebiscit, na katerem naj bi se avstrijski državljani izrekli za ali proti Anschlussu, a Hitler ga je tokrat prehitel. Nemška armada je bila v vojni pripravljenosti na avstrijskih mejah. 11. marca je Hitler kot armadni poveljnik podpisal vojaško direktivo tako imenovane «operacije Otto», v kateri je bilo med drugim rečeno:

a) vstop naših čet v Avstrijo se mora izvršiti mirno. Zasesti je treba predvsem Zgornjo Avstrijo, Salzburško, Spodnjo Avstrijo, Tirol, Dunaj in češko-avstrijsko mejo;

b) letalstvo mora opravljati propagandno funkcijo s trosenjem letakov, mora zasesti vsa letališča in jih pripraviti za morebiten dohod čet, pomagati kopnim silam in imeti na razpolago udarne enote za posebne primere;

c) kopne in letalske sile morajo biti pripravljene najkasneje ob 12. uri 12. marca 1938. Sam bom dal ukaz o začetku operacij;

d) čete se morajo zavedati da nimamo namena vojskovati se z bratskim narodom. V našem interesu je, da se celotna operacija zaključi brez incidentov. Če bi nastal odpor, ga je treba takoj streti z uporabo orožja. Avstrijske čete je treba takoj podrediti nemškemu poveljstvu.

Ukaz je obveljal. 12. marca 1938 so Nemci mirno zasedli Avstrijo, na čelo avstrijske vlade so postavili nacista Seyss-Inquarta, ki je naslednjega dne proglasil priključitev Tretjemu Rajhu. Neodvisna država federalnega značaja, ostanek nekdanjega velikega habsburškega cesarstva, je postala le navadna pokrajina velikega nemškega rajha. Hitler ji je kot dober Avstrijec odvzel tudi njeno ime: Avstrija je postala kratkomalo Ostmark.

Sudetski Nemci in pripadniki nacistične policije odstranjujejo češke obmejna znamenja bivši nemško - češkoslovaški meji

Uspeh je Hitlerja opogumil in prišel je do prepričanja, da je moč pričeti čimprej s tistimi operacijami, o katerih je še pred nekaj meseci mislil, da bo potrebno petletno čakanje.

V mejah Češkoslovaške je živelo približno tri milijone sudetskih Nemcev. Ta močna manjšina je zahtevala od praške vlade številne prevelike ugodnosti, ki naj bi bile postavile v težavo enotnost češkoslovaške države same. Hitler je imel Čehe v želodcu. Leta 1933 je češka vlada razpustila nacistično stranko nemške sudetske manjšine, ker je ta že tedaj zganjala protidržavno politiko. Sudetski Nemci so nato složno nastopali v okviru manjšinske sudetske stranke, kateri je načeloval bivši voditelj športnih organizacij Konrad Henlein. Ta je ob neki priliki dejal, «da je treba vedno zahtevati toliko, da nam ne bodo nikdar mogli ugoditi. Tako bomo vedno nezadovoljni».

Prebivalstvo Prage sprejema z jokanjem in s stisnjenimi pestmi nacistične osvajalce

In res, sudetski Nemci so prišli s svojimi zahtevami tako daleč, da so zlasti po spojitvi Avstrije z Nemčijo zahtevali enostavno razkosanje češkoslovaškega državnega ozemlja in priključitev k Nemčiji.

29. marca 1938 je bil v zgradbi zunanjega ministrstva v Berlinu tajni sestanek med zastopniki nemške vlade in stranke sudetskih Nemcev. Prisotni so bili za nemško vlado Reichsminister von Ribentropp, ki je sestanek tudi vodil, tedanji zunanji minister von Mackensen, SS-Obergruppenfuehrer Lorenz iz urada za stike z nemškimi manjšinami; stranko sudetskih Nemcev so zastopali njen vodja Konrad Henlein, Karl Hermann Franck, dr. Kuenzel in dr. Kreissl. Na tem sestanku je bilo sklenjeno pričeti široko akcijo zahtev, ki naj se stopnjujejo in kar je zelo važno, sklenjeno je bilo tudi da sudetski Nemci sami stopijo v stik z ostalimi manjšinami na Češkoslovaškem, zlasti še s slovaškim nacionalističnim gibanjem, kateremu je načeloval monsinjor Tiso, da bi se z vseh strani pričel napad na Beneševo vlado v Pragi.

Češkoslovaška se je čutila varno, ker je imela obrambne pogodbe s Francijo (leta 1925) in s Sovjetsko zvezo (leta 1935). V teku leta 1938 je Henlein zahteval vsak dan več, za sabo je imel mogočno državo 90 milijonov ljudi z moderno armado, pritisk je bil vsak dan večji; na drugi strani pa se je zdelo da Francija in Anglija nimata namena braniti za vsako ceno češkoslovaške samostojnosti. Beneš je bil potisnjen ob zid in je pričel s pogajanji s Henleinom ter sprejemati njegove zahteve.

Nacisti pa niso hoteli, da bi prišlo do zaključka pogajanj. Priredili so izgrede ne sudetskem področju in Beneš je bil prisiljen proglasiti izjemno stanje na tem ozemlju. V nekem govoru 12. septembra 1938 je Hitler rjovel proti Češki. Chamberlain in Daladier, britanski in francoski ministrski predsednik sta zapuščala Češkoslovaško. Beneš je odredil mobilizacijo, vmes se je postavil Mussolini.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-26 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst